

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMAS

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija:

Nr. [VIII-2018](#), 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 91-2832 (2000 10 27)

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato savivaldybių institucijų sudarymo ir veiklos tvarką įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, apibrėžia vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijas, jų įgaliojimus ir funkcijas, savivaldybės tarybos nario statusą, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus.

3 straipsnio redakcija iki 2004 m. sausio 1 d.:

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Savivaldybė** – valstybės teritorijos administracinis vienetas, turintis juridinio asmens statusą bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per savivaldybės tarybą.

2. **Vietos savivalda** – valstybės teritorijos administracinio vieneto – savivaldybės teisė laisvai ir savarankiškai tvarkytis pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus per administracinio vieneto nuolatinių gyventojų tiesiogiai išrinktų atstovų savivaldybės tarybą bei jos sudarytas vykdomąsias institucijas.

3. **Savivaldybės institucijos** – atstovaujamoji institucija, tai yra savivaldybės taryba, ir vykdomoji institucija, tai yra savivaldybės administracijos direktorius, turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės ir savo funkcijų įgyvendinimą bendruomenės interesais.

4. **Savivaldybės kontrolės institucija** – savivaldybės kontrolierius, kontroliuojantis savivaldybės biudžeto naudojimą bei atliekantis savivaldybės vidaus audito funkcijas.

5. **Savivaldybės kontroliuojamos įmonės** – savivaldybės įmonės, veikiančios pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, ir akcinės bendrovės, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso savivaldybei.

6. **Savivaldybės administravimo subjektai** – savivaldybės institucijos ir joms pavaldžios įstaigos bei kiti subjektai, turintys teisės aktų suteiktus įgaliojimus, atliekantys jiems pavestas administravimo funkcijas ir atsakingi už šių funkcijų įgyvendinimą.

7. (Neteko galios nuo 2003 m. liepos 23 d.)

8. **Savivaldybių funkcijos** – šio ir kitų įstatymų savivaldybėms priskirtos viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijos.

9. **Bendruomenė** – atitinkamoje teritorijoje nuolat gyvenantys asmenys, susieti bendrais viešaisiais poreikiais ir interesais.

3 straipsnio redakcija nuo 2004 m. sausio 1 d.:

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Savivaldybė** – valstybės teritorijos administracinis vienetas, turintis juridinio asmens statusą bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per savivaldybės tarybą.

2. **Vietos savivalda** – valstybės teritorijos administracinio vieneto – savivaldybės teisė laisvai ir savarankiškai tvarkytis pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus per administracinio

vieneto nuolatinių gyventojų tiesiogiai išrinktų atstovų savivaldybės tarybą bei jos sudarytą vykdomąją ir kitas institucijas.

3. **Savivaldybės institucijos** – atstovaujamoji institucija, tai yra savivaldybės taryba, ir vykdomoji institucija, tai yra savivaldybės administracijos direktorius, turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės ir savo funkcijų įgyvendinimą bendruomenės interesais.

4. **Savivaldybės kontrolės ir audito institucija** – savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba), prižiūrintis (-i), ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas.

5. **Centralizuota savivaldybės vidaus audito tarnyba** – savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys, įsteigtas vidaus auditui atlikti savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse, kurios valdo, naudoja savivaldybės turtą ir juo disponuoja, tiesiogiai pavaldus bei atskaitingas savivaldybės administracijos direktoriui.

6. **Savivaldybės kontroliuojamos įmonės** – savivaldybės įmonės, veikiančios pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, ir akcinės bendrovės, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip ½ balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso savivaldybei.

7. **Savivaldybės administravimo subjektai** – savivaldybės institucijos ir joms pavaldžios įstaigos bei kiti subjektai, turintys teisės aktų suteiktus įgaliojimus, atliekantys jiems pavestas administravimo funkcijas ir atsakingi už šių funkcijų įgyvendinimą.

8. **Savivaldybių funkcijos** – šio ir kitų įstatymų savivaldybėms priskirtos viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijos.

9. **Bendruomenė** – atitinkamoje teritorijoje nuolat gyvenantys asmenys, susieti bendrais viešaisiais poreikiais ir interesais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

4 straipsnis. Vietos savivaldos principai

Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

1) atsakingumas rinkėjams. Savivaldybės tarybos nariai (toliau – tarybos nariai) už savo veiklą yra atsakingi ir atskaitingi rinkėjams;

2) gyventojų dalyvavimas tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus. Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant sprendimų projektus, organizuojant apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjimą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas. Savivaldybės institucijos diegia savivaldos principus švietimo, kultūros ir kitose įstaigose, remia visuomeninių organizacijų iniciatyvas, susijusias su viešųjų savivaldybės reikalų tvarkymu;

3) savivaldybių ir valstybės interesų derinimas tvarkant viešuosius savivaldybių reikalus;

4) savivaldybės institucijų veiklos laisvė ir savarankiškumas, kai jos, įgyvendindamos įstatymus, kitus teisės aktus ir įsipareigojimus bendruomenei, priima sprendimus;

5) veiklos skaidrumas. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma;

6) bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimas. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai bendruomenės interesais neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių;

7) viešumas ir reagavimas į gyventojų nuomonę. Gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų bei atskirų valstybės tarnautojų darbą. Savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla gali būti slapta ar konfidenciali tik įstatymų nustatytais atvejais;

8) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla bei visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus;

9) žmogaus teisių bei laisvių užtikrinimas ir gerbimas. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai neturi pažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių bei moterų ir vyrų lygių galimybių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

ANTRASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ FUNKCIJOS

5 straipsnis. Savivaldybių funkcijos

1. Savivaldybių funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę skirstomos į:

1) savarankiškasias. Jas savivaldybės atlieka pagal įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus savo bendruomenei ir jos interesais. Įgyvendindamos šias funkcijas, savivaldybės turi sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo bei įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už šių funkcijų atlikimą;

2) priskirtąsias (ribotai savarankiškas). Įgyvendindamos šį ir kitus įstatymus ir jų pagrindu priimtus kitus teisės aktus, savivaldybės šias funkcijas atlieka atsižvelgdamos į vietos sąlygas ir aplinkybes;

3) valstybines (perduotas savivaldybėms). Tai yra valstybės funkcijos, perduotos savivaldybėms atsižvelgiant į gyventojų interesus. Šios funkcijos perduodamos įstatymais ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi įstatymų nustatytą sprendimų priėmimo laisvę;

4) sutartines. Šių funkcijų įgyvendinimas grindžiamas sutartimis.

2. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, savivaldybės administracijos direktorius, kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su savivaldybėmis sudarytas sutartis kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, pasirenkami viešai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos

Nustatomos šios savarankiškosios savivaldybių funkcijos:

1) savivaldybės biudžeto sudarymas ir tvirtinimas;

2) ikimokyklinis vaikų ugdymas;

3) vaikų ir jaunimo papildomas ugdymas bei užimtumas, profesinis mokymas;

4) suaugusiųjų neformalusis švietimas;

5) maitinimo paslaugų teikimas ikimokyklinio ugdymo bei bendrojo lavinimo įstaigose;

6) socialinių paslaugų įstaigų, šeimynų steigimas, išlaikymas ir bendradarbiavimas su visuomeninėmis organizacijomis;

7) savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūros rėmimas iš savivaldybės biudžeto;

8) gyventojų užimtumo, kvalifikacijos įgijimo ir perkvalifikavimo organizavimas, viešųjų bei sezoninių darbų organizavimas;

9) dalyvavimas užtikrinant viešąją tvarką ir gyventojų rimtį (nusikaltimų kontrolės ir prevencijos vietinių programų kūrimas ir įgyvendinimas pasitelkiant savivaldybių teritoriją aptarnaujančias policijos įstaigas bei įtraukiant į šią veiklą visuomenines organizacijas ir gyventojus);

10) kūno kultūros ir sporto plėtojimas;

11) turizmo ir gyventojų poilsio organizavimas;

12) savivaldybės saugomų teritorijų steigimas, vietinės reikšmės gamtos bei kultūros paveldo objektų paskelbimas savivaldybės saugomais objektais;

13) sąlygų verslo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas;

14) kitos funkcijos, kurios nepriskirtos valstybės institucijoms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, *Žin.*, 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

7 straipsnis. Priskirtosios (ribotai savarankiškos) savivaldybių funkcijos

Priskirtosios (ribotai savarankiškos) savivaldybių funkcijos yra:

- 1) vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo lavinimo organizavimas;
- 2) kaimo bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių, gyvenančių toli nuo mokyklos, nemokamo pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavimas;
- 3) savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi bendrojo lavinimo ar kitokioje švietimo sistemos mokykloje užtikrinimas;
- 4) socialinių paslaugų ir kitos socialinės paramos teikimas;
- 5) sąlygų neįgalių gyventojų (invalidų, visiškos negalios invalidų) socialiniam integravimui į bendruomenę sudarymas;
- 6) savivaldybių sveikatos programų rengimas ir įgyvendinimas;
- 7) pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra;
- 8) alkoholio ir tabako reklamos draudimo ir ribojimo laikymosi ant išorinės reklamos priemonių kontrolė;
- 9) teritorijų planavimas, savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas;
- 10) gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų bei kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra);
- 11) statinio architektūros ir statybos sklypo tvarkymo urbanistinių reikalavimų nustatymas statinio projektavimo sąlygų sąvade įstatymų nustatyta tvarka;
- 12) kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių bei savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga;
- 13) statinių naudojimo priežiūra, statinio projektavimo sąlygų sąvado bei statybos leidimų išdavimas įstatymų nustatyta tvarka;
- 14) infrastruktūros, socialinės ir ekonominės raidos planavimas, turizmo, būsto, smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programų rengimas;
- 15) savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo;
- 16) šilumos ir geriamojo vandens tiekimo bei nuotėkų surinkimo ir valymo organizavimas;
- 17) valstybės paramos būstui įsigyti tvarkymas, socialinių būstų suteikimas;
- 18) aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga;
- 19) sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimas;
- 20) komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo bei perdirbimo organizavimas ir sąvartynų įrengimas bei eksploatavimas;
- 21) vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas bei saugaus eismo sąlygų užtikrinimas;
- 22) keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas;
- 23) adresų (gatvių, pastatų, statinių ir kitų savivaldybės teritorijoje esančių ir jai nuosavybės teise priklausančių objektų pavadinimų, pastatų bei gyvenamųjų namų ir butų numerių) suteikimas ir keitimas;
- 24) ritualinių paslaugų teikimo užtikrinimas bei kapinių priežiūros organizavimas;
- 25) dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant regionų plėtros programas;
- 26) prekybos ir kitų paslaugų teikimo tvarkos turgavietėse bei viešosiose vietose nustatymas;
- 27) leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-585](#), 2001-11-08, *Žin.*, 2001, Nr. 99-3519 (2001-11-28), *įsigalioja nuo 2002-01-01*
Nr. [IX-1095](#), 2002-09-24, *Žin.*, 2002, Nr. 96-4171 (2002-10-04), *įsigalioja nuo 2003-01-01*
Nr. [IX-1838](#), 2003-11-20, *Žin.*, 2003, Nr. 115-5193 (2003-12-10)

8 straipsnis. Valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijos

Valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijos yra:

- 1) civilinės būklės aktų registravimas;
- 2) įstatymų priskirtų registrų tvarkymas ir duomenų teikimas valstybės registrams;

- 3) civilinės saugos organizavimas;
- 4) savivaldybės priešgaisrinių tarnybų organizavimas;
- 5) dalyvavimas valdant valstybinius parkus;
- 6) kompensacijų (šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui, lengvatinio keleivių vežimo ir kt.) skaičiavimas ir mokėjimas;
- 7) mažas pajamas turinčių šeimų vaikų nemokamo maitinimo organizavimas visų tipų bendrojo lavinimo mokyklose;
- 8) socialinių išmokų skaičiavimas ir mokėjimas;
- 9) savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise;
- 10) piliečių prašymų atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės ir komercinės paskirties pastatus nagrinėjimas bei sprendimų dėl nuosavybės teisės atkūrimo priėmimas;
- 11) valstybės garantijų nuomininkams, išsikeliantiems iš savininkams gražintų gyvenamųjų namų ar jų dalių ir butų, vykdymas;
- 12) dokumentų pilietybei suteikti rengimas;
- 13) valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolė;
- 14) savivaldybėms pagal teisės aktus priskirtų archyvinių dokumentų tvarkymas;
- 15) dalyvavimas atrenkant šauktinius į karo tarnybą;
- 16) dalyvavimas rengiantis mobilizacijai;
- 17) statistikos duomenų teikimas;
- 18) dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones bei gyventojų užimtumo programas;
- 19) dalyvavimas organizuojant Respublikos Prezidento, Seimo ir savivaldybių tarybų rinkimus;
- 20) dalyvavimas rengiant gyventojų apklausas ir referendumus;
- 21) dalyvavimas atliekant gyventojų ir būstų bei kitus visuotinius surašymus;
- 22) vaikų ir jaunimo teisių apsauga;
- 23) žemės ūkio produkcijos valstybinio supirkimo kvotų skirstymas;
- 24) ūkininkų ūkių registravimas;
- 25) pasėlių deklaravimas;
- 26) kanopinių žvėrių žemės ūkiui padarytos žalos nustatymas;
- 27) melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių eksploatavimas, dirvų kalkinimo organizavimas;
- 28) traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų registravimas ir techninė priežiūra;
- 29) žemės ūkio klausimų koordinavimas, kaimo plėtros bei paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai organizavimas ir įgyvendinimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;
- 30) kitos įstatymų perduotos funkcijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. IX-426, 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

Nr. IX-633, 2001-12-10, Žin., 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29), įsigalioja nuo 2002-04-01

Nr. IX-1095, 2002-09-24, Žin., 2002, Nr. 96-4171 (2002-10-04), įsigalioja nuo 2003-01-01

Nr. IX-1354, 2003-03-04, Žin., 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. IX-1514, 2003-04-17, Žin., 2003, Nr. 42-1918 (2003-05-01)

9 straipsnis. Sutartinės savivaldybių funkcijos

1. Savivaldybės gali atlikti kitas šiame įstatyme nenumatytas valstybės funkcijas (viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo) pagal su valstybės institucijomis ar įstaigomis sudarytas sutartis. Savivaldybė tokias sutartis gali sudaryti tik tuo atveju, kai savivaldybės taryba pritaria. Sutartys sudaromos ir vykdomos vadovaujantis Civilinio kodekso ir kitų įstatymų nuostatomis. Sutartinės funkcijos paprastai yra trumpalaikės ar sezoninio pobūdžio.

2. Bendriems tikslams savivaldybė gali sudaryti jungtinės veiklos sutartis arba bendrų viešųjų pirkimų sutartis su valstybės institucijomis ir (arba) kitomis savivaldybėmis.

TREČIASIS SKIRSNIS VIEŠŪJŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

10 straipsnis. Viešųjų paslaugų teikimo pagrindinės nuostatos

1. Savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams.
2. Viešosios paslaugos gyventojams teikiamos už užmokestį ir nemokamai.
3. Savivaldybė organizuoja viešųjų paslaugų teikimą per esančius viešųjų paslaugų teikėjus (biudžetines ir viešąsias įstaigas, savivaldybės įmones, akcines bendroves ir kitus subjektus), steigdama naujus viešųjų paslaugų teikėjus (viešąsias ir kitas įstaigas bei įmones) arba sudarydama viešųjų paslaugų teikimo sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis.
4. Teikdami savivaldybės gyventojams viešąsias paslaugas, tiekėjai privalo vadovautis įstatymais, savivaldybės institucijų sprendimais ir kitais teisės aktais.
5. Savivaldybės steigia naujus viešųjų paslaugų teikėjus tik tais atvejais, kai kiti teikėjai viešųjų paslaugų neteikia arba negali jų teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės.
6. Steigdama naujus viešųjų paslaugų teikėjus, savivaldybė turi siekti, kad už užmokestį teikiamos viešosios paslaugos būtų ekonomiškai racionalios ir kad nustatytas užmokestis už jas padengtų tų paslaugų teikimo bei kitas su jų teikimu susijusias teikėjo išlaidas, bet šių paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla.
7. Savivaldybė turi siekti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi savivaldybės gyventojai ir kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOS, JŲ SUDARYMAS IR ĮGALIOJIMAI

11 straipsnis. Bendrosios nuostatos

1. Institucija, įgyvendinanti savivaldos teisę, yra savivaldybės taryba.
2. Savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus gali sustabdyti, pakeisti ar panaikinti pati savivaldybės taryba. Kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pagal kompetenciją savivaldybės taryba. Savivaldybės administracijos direktorius ar kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai savo priimtus norminius teisės aktus, kuriais įgyvendinami įstatymai ir vykdomi Vyriausybės nutarimai ar kiti teisės aktai (kuriais įgyvendinamos valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijos), gali sustabdyti ir juos pakeisti ar panaikinti. Jeigu savivaldybės viešojo administravimo subjektai per įstatymų nustatytą terminą nepanaikina ginčijamų norminių teisės aktų arba priima naujus Konstitucijos ar įstatymų neatitinkančius norminius teisės aktus, Vyriausybės atstovas nurodytų teisės aktų teisėtumą skundžia Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.
3. Bet kuri šio straipsnio 2 dalyje nurodyta savivaldybės institucija, panaikinusi kito savivaldybės administravimo subjekto norminį administracinį teisės aktą, prireikus perduoda klausimą iš naujo nagrinėti tam pačiam administravimo subjektui, kurio aktas panaikintas, arba pati jį išnagrinėja ir priima tuo klausimu norminį administracinį teisės aktą, arba pripažįsta, kad tokio akto priimti nereikia.
4. Savivaldybių institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimti individualūs administraciniai teisės aktai gali būti skundžiami teismui.

Straipsnio pakeitimai:

- Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)
Nr. [IX-1283](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 127-5749 (2002-12-31)
Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)
Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

12 straipsnis. Savivaldybės taryba

1. Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų savivaldybės bendruomenės atstovų.
2. Savivaldybės tarybos veiklos tvarką ir formas nustato šis įstatymas ir savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.
3. Savivaldybės tarybos įgaliojimai prasideda, kai į pirmąjį posėdį susirenka išrinkti tarybos nariai, ir baigiasi, kai į pirmąjį posėdį susirenka naujai kadencijai išrinkti tarybos nariai.
4. Per du mėnesius nuo pirmojo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio sušaukimo dienos turi būti išrinktas savivaldybės meras, paskirti mero pavaduotojas (pavaduotojai) ir savivaldybės administracijos direktorius, sudaryta savivaldybės tarybos kolegija, jei nusprendžiama ją sudaryti.
5. Jeigu naujai išrinktos savivaldybės tarybos rinkimų rezultatai pripažinti negaliojančiais, esamos savivaldybės tarybos įgaliojimai tęsiasi iki savivaldybės tarybos, kuri bus išrinkta per

pakartotinius rinkimus, pirmojo posėdžio arba tiesioginio valdymo laikino įvedimo savivaldybės teritorijoje.

6. Kai savivaldybės teritorijoje laikinai įvedamas tiesioginis valdymas, savivaldybės taryba netenka įgaliojimų arba tarybos įgaliojimai laikino tiesioginio valdymo laikotarpiu sustabdomi, jeigu savivaldybės taryba negali vykdyti savo įgaliojimų dėl aplinkybių, susijusių su nepaprastosios padėties įvedimu savivaldybės teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

13 straipsnis. Tarybos veiklos formos

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimus įgyvendina kolegialiai savivaldybės tarybos posėdžiuose. Savivaldybės tarybos posėdžiams klausimus rengia savivaldybės tarybos komitetai (toliau – komitetai) bei komisijos savo posėdžiuose, tarybos narių frakcijos ir grupės pasitarimuose ir savivaldybės administracija. Savivaldybės taryba svarstomais klausimais priima sprendimus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą.

2. Savivaldybės taryba ne rečiau kaip vieną kartą per metus tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka turi pateikti savivaldybės gyventojams viešą atlikto darbo ataskaitą. Ataskaitą savivaldybės tarybos vardu pateikia meras.

3. Savivaldybės tarybos veikla tarp tarybos posėdžių tęsiama savivaldybės tarybos komitetuose bei tarybos nariams bendraujant su rinkėjais.

14 straipsnis. Savivaldybės tarybos posėdžiai

1. Savivaldybės tarybos posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja išrinktų tarybos narių dauguma.

2. Pirmąjį naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdį šaukia apygardos rinkimų komisijos pirmininkas ne anksčiau kaip ankstesnės kadencijos tarybos įgaliojimų paskutinę dieną ir ne vėliau kaip praėjus 7 kalendorinėms dienoms nuo ankstesnės kadencijos tarybos įgaliojimų paskutinės dienos, kuri nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 119 straipsniu, o jeigu rinkimai vyko naujai įsteigtoje savivaldybėje arba savivaldybėje, kurioje buvo įvestas tiesioginis valdymas ar buvo surengti pakartotiniai rinkimai Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 85 straipsnyje numatytu atveju, – ne vėliau kaip per dvi savaites po rinkimų rezultatų paskelbimo. Šiam posėdžiui pirmininkauja apygardos rinkimų komisijos pirmininkas. Apie pirmojo posėdžio sušaukimo laiką ir vietą apygardos rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip prieš 14 dienų paskelbia per visuomenės informavimo priemones. Jeigu apygardos rinkimų komisijos pirmininkas naujai išrinktos savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio nesušaunkia iki šioje dalyje nustatyto termino pabaigos, naujai išrinktos savivaldybės tarybos nariai renkasi patys kitą dieną pasibaigus šiam terminui. Šiuo atveju posėdžiui pirmininkauja pagal amžių vyriausias tarybos narys.

3. Pirmajam ir kitiems naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžiams, iki bus išrinktas savivaldybės meras, pirmininkauja šio straipsnio 2 dalyje nustatyti asmenys. Pirmajame naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdyje svarstomi du klausimai:

1) priimamas sprendimas dėl savivaldybės administracijos direktoriaus (direktoriaus pavaduotojo) atleidimo iš pareigų, nes baigėsi jo įgaliojimai, ir pavedimo jam eiti pareigas tol, kol bus paskirtas savivaldybės administracijos direktorius (direktoriaus pavaduotojas) naujai kadencijai;

2) renkamas savivaldybės meras, gali būti skiriami mero pavaduotojas (pavaduotojai) ir savivaldybės administracijos direktorius. Jeigu per pirmąjį posėdį meras neišrenkamas, savivaldybės taryba priima sprendimą dėl kito posėdžio datos. Jis turi įvykti ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas po pirmojo posėdžio, jam taip pat pirmininkauja apygardos rinkimų komisijos pirmininkas.

4. Kitus savivaldybės tarybos posėdžius prireikus, bet ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai, šaukia meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas. Posėdžiams pirmininkauja meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas. Meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas privalo sušaukti posėdį, jeigu to raštu reikalauja ne mažiau kaip 1/3 išrinktų tarybos narių pateikdami svarstytinus klausimus ir jų sprendimų projektus, ne vėliau kaip per dvi savaites nuo tarybos narių reikalavimo gavimo. Jeigu per nustatytą laiką meras ar jo pavaduotojas posėdžio nesušaunkia, jį gali šaukti ne mažiau kaip 1/3 išrinktų tarybos narių. Jeigu meras ar jo pavaduotojas posėdyje nedalyvauja, posėdžiui pirmininkauja ir visus posėdyje priimtus dokumentus pasirašo savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys.

5. Apie posėdžio laiką bei svarstyti parengtus klausimus meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas arba įgaliotimus iš 1/3 išrinktų tarybos narių gavęs tarybos narys raštu praneša visiems tarybos nariams ir savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka gyventojams ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki posėdžio pradžios.

6. Savivaldybės taryboje svarstytinus klausimus kartu su sprendimų projektais merui pateikia komitetai, komisijos, tarybos nariai, savivaldybės kontrolierius, savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkę sudaro meras. Ji gali būti papildyta ar pakeista savivaldybės tarybos sprendimu komiteto, komisijos, frakcijos ir 1/3 dalyvaujančių posėdyje tarybos narių siūlymu.

7. Savivaldybės tarybos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių tarybos narių balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia mero arba posėdžio pirmininko balsas. Tarybos narys privalo nusišalinti, kai sprendžiami su juo ar jo šeimos nariais ir artimaisiais giminaičiais susiję turtiniai bei finansiniai klausimai arba kai jo dalyvavimas balsuojant galėtų sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą. Savivaldybės tarybos sprendimai įsigalioja nuo priėmimo, jeigu juose nenustatyta vėlesnė įsigaliojimo data, o sprendimai, kuriuose nustatomos, keičiamos ar pripažįstamos netekusiomis galios teisės normos, – kitą dieną po jų viešo paskelbimo, jeigu tuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė įsigaliojimo data.

8. Savivaldybės tarybos posėdžiai protokoluojami. Posėdžių protokolus ir savivaldybės tarybos sprendimus privalo pasirašyti tam posėdžiui pirmininkavęs meras arba jo pavaduotojas ar kitas tarybos narys. Posėdžių protokolus turi pasirašyti ir tarybos sekretorius, o jeigu jo nėra, – administracijos direktoriaus (kai yra gautas mero pritarimas) paskirtas valstybės tarnautojas arba darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį. Sprendimą dėl mero išrinkimo pasirašo apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, pirmininkavęs savivaldybės tarybos posėdžiui.

9. Savivaldybės tarybos posėdžiai yra atviri. Posėdžio pirmininkas turi teisę leisti posėdyje pasisakyti kviestiems asmenims. Kitiems posėdyje dalyvaujantiems asmenims leidžiama pasisakyti savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

10. Kai posėdyje svarstomas su valstybės, tarnybos ar komercine paslaptimi susijęs klausimas, savivaldybės taryba gali nuspręsti jį nagrinėti uždareme posėdyje.

11. Savivaldybės tarybos posėdžiuose svarstomi tik tie klausimai, dėl kurių savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka yra pateikti sprendimų projektai. Ekstremalių situacijų atvejais meras turi teisę pateikti savivaldybės tarybai svarstyti klausimą ir siūlyti priimti sprendimą ne pagal nustatytą tvarką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, Žin., 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, Žin., 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

15 straipsnis. Savivaldybės tarybos komitetai

1. Savivaldybės tarybos komitetai sudaromi savivaldybės tarybai teikiamiems klausimams preliminariai nagrinėti ir išvadoms bei pasiūlymams teikti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų ir vykdomi savivaldybės tarybos, mero sprendimai.

2. Komitetai sudaromi iš tarybos narių savivaldybės tarybos sprendimu. Kiekvienoje savivaldybėje privaloma sudaryti Kontrolės komitetą. Į Kontrolės komitetą įeina vienodas visų savivaldybės taryboje atstovaujamausių partijų arba koalicijų deleguotų atstovų skaičius. Sudarant kitus komitetus, laikomasi proporcingo daugumos ir mažumos atstovavimo principo. Komitetų ir jų narių skaičių bei įgaliotimus, išskyrus Kontrolės komiteto, nustato taryba. Kontrolės komiteto įgaliotimus taryba nustato atsižvelgdama į šio straipsnio 4 dalį. Komitetų darbo tvarka nustatoma savivaldybės tarybos veiklos reglamente.

3. Komitetų, išskyrus Kontrolės komitetą, pirmininkus ir jų pavaduotojus renka komitetų nariai. Kontrolės komiteto pirmininką renka, o jo pavaduotoją Kontrolės komiteto pirmininko teikimu skiria savivaldybės taryba. Kontrolės komiteto pirmininkas laikomas išrinktu, o jo pavaduotojas laikomas paskirtu, jeigu už tai balsuoja išrinktų tarybos narių dauguma.

4. Kontrolės komitetas:

1) siūlo savivaldybės tarybai atleisti savivaldybės kontrolierių, kai yra Valstybės tarnybos įstatyme nurodyti atleidimo iš valstybės tarnybos pagrindai;

2) teikia savivaldybės tarybai išvadas dėl savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos rezultatų;

3) svarsto savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos plano projektą ir teikia pasiūlymus dėl šio plano projekto papildymo ar pakeitimo, savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka iki einamųjų metų sausio 15 d. grąžina šį plano projektą savivaldybės kontrolieriui tvirtinti;

4) svarsto savivaldybės kontrolieriaus parengtą ataskaitą dėl jo (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos plano įvykdymo, jos pagrindu rengia ir teikia savivaldybės tarybai išvadas dėl savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumo, tikslingumo ir efektyvumo bei savivaldybės kontrolieriaus ir savivaldybės kontrolieriaus tarnybos veiklos;

5) siūlo savivaldybės tarybai atlikti nepriklausomą savivaldybės turto ir lėšų naudojimo bei savivaldybės veiklos auditą, teikia savo išvadas dėl audito rezultatų;

6) periodiškai (kartą per ketvirtį) svarsto, kaip vykdomas savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos planas, savivaldybės kontrolieriaus ar savo iniciatyva išklauso institucijų, įstaigų ir įmonių vadovus dėl savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) atlikto finansinio ir veiklos audito metu nustatytų trūkumų ar teisės aktų pažeidimų pašalinimo, prireikus kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių dėl savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) reikalavimų įvykdymo;

7) dirba pagal savivaldybės tarybos patvirtintą veiklos programą ir kiekvienų metų pabaigoje už savo veiklą atsiskaito savivaldybės tarybai.

5. Komitetai pagal savo kompetenciją priima rekomendacinius sprendimus. Savivaldybės institucijos su jų veikla susijusius komitetų sprendimus privalo apsvarstyti ir pranešti komitetams apie priimtus sprendimus. Savivaldybės administracija, jos padaliniai, savivaldybės biudžetinės ir viešosios įstaigos bei savivaldybės kontroliuojamos įmonės su jų veikla susijusius komitetų sprendimus turi apsvarstyti ir apie svarstymo rezultatus pranešti komitetams.

6. Komitetų ir komisijų darbe patariamąjį balsą teise savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka gali dalyvauti visuomenės atstovai, ekspertai ir valstybės tarnautojai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *Žin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

16 straipsnis. Savivaldybės tarybos komisijos

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui prie tarybos sudaro Administracinę komisiją. Ši komisija nagrinėja Administracinių teisės pažeidimų kodekso jos kompetencijai priskirtas administracinių teisės pažeidimų bylas. Savivaldybės taryba šios komisijos pirmininku mero teikimu skiria tarybos narį. Komisijos atsakingojo sekretoriaus pareigas atlieka savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas valstybės tarnautojas, šios funkcijos įrašomos į jo pareigybes aprašymą.

2. Įstatymų nustatytais atvejais ar savivaldybės tarybos sprendimu gali būti sudaromos ir kitos nuolatinės (tos kadencijos laikotarpiui) bei laikinosios (atskiriems klausimams nagrinėti) komisijos. Šių komisijų sudarymo tvarką nustato savivaldybės tarybos veiklos reglamentas, jų veiklos nuostatus tvirtina savivaldybės taryba.

3. Savivaldybės tarybos sudaromų komisijų nariais gali būti savivaldybės tarybos nariai ir valstybės tarnautojai bei gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

17 straipsnis. Savivaldybės tarybos įgaliojimai

Savivaldybės taryba:

1) tvirtina savivaldybės tarybos veiklos reglamentą. Jame, be kitų klausimų, turi būti numatytos pagrindinės bendravimo su gyventojais formos ir būdai, kurie garantuotų vietos savivaldos principų ir teisių įgyvendinimą bendruomenės interesais;

2) renka bei prieš terminą iš pareigų atleidžia merą;

3) mero teikimu skiria ir prieš terminą atleidžia mero pavaduotoją (pavaduotojus), vadovaudamasi įstatymais nustato jam (jiems) darbo užmokestį;

- 4) mero teikimu nustato mero pavaduotojo (pavaduotojų) veiklos sritis;
- 5) priima sprendimą sudaryti savivaldybės tarybos kolegiją ir mero teikimu ją sudaro;
- 6) sudaro savivaldybės tarybos komitetus, komisijas ir kitas struktūras, reikalingas savivaldybės tarybos darbui organizuoti, bei įstatymų numatytas visuomenines komisijas ir tarybas;
- 7) renka Kontrolės komiteto pirmininką, jo teikimu skiria Kontrolės komiteto pirmininko pavaduotoją, tvirtina Kontrolės komiteto veiklos programą;
- 8) sudaro pretendentų į savivaldybės kontrolieriaus pareigas atrankos komisiją (jos nariu turi būti kviečiamas Valstybės kontrolės atstovas), priima sprendimą dėl savivaldybės kontrolieriaus priėmimo į pareigas ir atleidimo iš valstybės tarnybos, savivaldybės kontrolieriaus teikimu steigia (kai savivaldybės gyventojų skaičius mažesnis kaip 30 tūkstančių gyventojų, gali steigti) savivaldybės kontrolieriaus tarnybą ir nustato didžiausią valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičių šioje tarnyboje, kartą per metus svarsto savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) ataskaitą ir priima dėl jos sprendimą;
- 9) priima sprendimą dėl savivaldybės administracijos direktorius (direktoriaus pavaduotojo) priėmimo į pareigas ir atleidimo iš valstybės tarnybos, mero teikimu tvirtina savivaldybės administracijos struktūrą, administracijos nuostatus ir darbo užmokesčio fondą, nustato didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokesį iš savivaldybės biudžeto, skaičių;
- 10) gali priimti sprendimus dėl seniūnijų steigimo ir jų skaičiaus, priskiria seniūnijoms savivaldybės teritorijas, nustato jų ribas ir prirėkus jas keičia, įvertinusi vietos gyventojų nuomonę;
- 11) tvirtina savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) bei visuomeninių komisijų ir tarybų veiklos nuostatus;
- 12) Biudžeto sandaros įstatymo nustatyta tvarka tvirtina savivaldybės biudžetą ir jo įvykdymo apyskaitą, prirėkus tikslina savivaldybės biudžetą;
- 13) priima sprendimus dėl papildomų bei planą viršijančių savivaldybės biudžeto pajamų ir kitų lėšų paskirstymo bei tikslinės paskirties fondų sudarymo ir naudojimo;
- 14) skirsto biudžetinėms įstaigoms biudžeto asignavimus;
- 15) priima sprendimus dėl savivaldybės teritorijos raidos analizės, bendrųjų ilgalaikių socialinių, kultūrinių, ūkinių, investicinių, demografinių, nusikaltimų kontrolės ir prevencijos, ekologinių, sveikatos ir kitų programų projektų rengimo;
- 16) priima sprendimus dėl valstybės socialinių ir ekonominių programų tikslinių lėšų ir kitų valstybės fondų lėšų bei materialiojo turto paskirstymo savivaldybės biudžetinėms įstaigoms;
- 17) priima sprendimus dėl socialinės ir gamybinės infrastruktūros objektų projektavimo ir statybos, paveda savivaldybės administracijai atlikti šių darbų užsakovo funkcijas, nustato šių objektų eksploatavimo tvarką;
- 18) priima sprendimus dėl socialinio būsto fondo formavimo (statybos, pirkimo ir t. t.) tvarkos, būsto suteikimo tvarkos bei dėl savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio dydžio;
- 19) mero siūlymu sprendžia dėl savivaldybės tarybos sekretoriato bei mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo (jei sekretoriatas nesudaromas) valstybės tarnautojų pareigybių steigimo, nustato jų skaičių;
- 20) kasmet nustato savivaldybės tarybos narių ir valstybės tarnautojų mokymo prioritetus;
- 21) nustato kainas ir tarifus už savivaldybės įmonių, specialios paskirties bendrovių, savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų teikiamas atlygintinas paslaugas bei keleivių vežimą vietiniais maršrutais, taip pat įstatymų nustatyta tvarka nustato centralizuotai tiekiamos šilumos, šalto ir karšto vandens kainas, nustato vietines rinkliavas bei kitas įmokas;
- 22) Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, laikydamosi įstatymų nustatytų skolinimosi limitų ir gavusi savivaldybės kontrolieriaus išvadą, priima sprendimus dėl naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas;
- 23) priima sprendimus teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita. Nustato subsidijų ir kompensacijų skyrimo naujas darbo vietas steigiančioms visų rūšių įmonėms tvarką, atitinkamai keičia savivaldybės biudžetą tais atvejais, kai lėšų tam nebuvo numatyta;
- 24) tvirtina savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros programas;
- 25) deleguoja tarybos narius į įstatymų nustatytas regionines tarybas bei komisijas ir suteikia jiems įgaliojimus;

26) priima sprendimus dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto, nustato šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką, išskyrus atvejus, kai ji nustatyta įstatymuose;

27) priima sprendimus dėl savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo patikėjimo teise;

28) steigia savivaldybės biudžetines įstaigas, savivaldybės įmones, šeimynas, savivaldybės viešąsias įstaigas, akcines bendroves, įstatymų nustatyta tvarka priima sprendimus dėl dalyvavimo jas steigiant ir dėl šių įstaigų, įmonių bei šeimynų reorganizavimo, pertvarkymo ir likvidavimo arba dalyvavimo jas reorganizuojant, pertvarkant ir likviduojant, taip pat dėl šių juridinių asmenų vadovų skyrimo į pareigas ir atleidimo iš jų;

29) priima sprendimus dėl bendrų su kitomis savivaldybėmis įmonių steigimo;

30) įstatymų nustatyta tvarka tvirtina teritorijų planavimo dokumentus. Specialiuosius ir detaliuosius planus įstatymų ir savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka gali pavesti tvirtinti savivaldybės administracijos direktoriui;

31) Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka steigia savivaldybės saugomas teritorijas, skelbia savivaldybės saugomas vietinės reikšmės gamtos bei kultūros paveldo objektus, priima sprendimus aplinkos apsaugos būklei gerinti;

32) teikia siūlymus dėl savivaldybės teritorijos ribų keitimo, savivaldybės pavadinimo suteikimo ir keitimo, gyvenamųjų vietovių sudarymo, jų pavadinimų, teritorijų ribų nustatymo ir keitimo, taip pat suteikia ir keičia gatvių, aikščių, pastatų, statinių ir kitų savivaldybei nuosavybės teise priklausančių objektų pavadinimus pagal Vyriausybės nustatytus kriterijus;

33) tvirtina želdinių apsaugos, miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo, visuomenės sveikatos, sanitarijos ir higienos, atliekų tvarkymo bei aplinkos apsaugos, gyvūnų laikymo, prekybos turgavietėse ir kitas taisykles;

34) teikia siūlymus nustatyta tvarka tvirtinti savivaldybės gyvenamųjų vietovių herbus, tvirtina kitus savivaldybės simbolius ir jų naudojimo tvarką, nustatyta tvarka gali už nuopelnus suteikti savivaldybės (jos centro ar kitos gyvenamosios vietovės) piliečio garbės vardą;

35) savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka išklauso savivaldybės mero, savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės kontrolieriaus, biudžetinių ir viešųjų įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovų ataskaitas bei atsakymus į tarybos narių paklausimus ir priima dėl jų sprendimus;

36) teikia valstybės institucijoms pasiūlymus dėl savivaldybės teritorijoje esančių jų padalinių veiklos, prireikus savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka išklauso šių padalinių vadovus;

37) priima sprendimus dėl savivaldybės valdomo išlikusio nekilnojamojo turto nuosavybės teisių atkūrimo religinėms bendrijoms ir bendruomenėms;

38) priima sprendimus dėl kompensacijų tam tikroms vartotojų grupėms mokėjimo už perkamą kurą, elektros ir šilumos energiją, karštą vandenį bei gamtines dujas;

39) priima sprendimus dėl koncesijų naudotis savivaldybės objektais suteikimo tikslingumo ir atlyginimo dydžio nustatymo;

40) priima sprendimus dėl specializuotų (tikslinių) fondų sudarymo;

41) nustato savivaldybės vardu gautos labdaros skirstymo tvarką;

42) gali priimti sprendimą atlikti savivaldybės įstaigų ar savivaldybės kontroliuojamų įmonių tam tikros veiklos nepriklausomą auditą;

43) tvirtina savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarką ir nustato, kokios sutartys negali būti sudaromos be išankstinio savivaldybės tarybos pritarimo;

44) priima sprendimą išieškoti iš savivaldybės administracijos direktoriaus ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų žalą, atsiradusią dėl jų tyčinių neteisėtų sprendimų, pareigų neatlikimo ar šurkštaus aplaidumo atliekant pareigas, kai savivaldybės viešojo administravimo subjektai teismo sprendimu turėjo atlyginti žalą, jeigu žala neviršija jų paskutinių šešių mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio;

45) priima sprendimus dėl jungimosi į savivaldybių sąjungas, dėl bendradarbiavimo su užsienio šalių savivaldybėmis ar prisijungimo prie tarptautinių savivaldos organizacijų;

46) tvirtina kaimo plėtros programas;

47) priima sprendimus skelbti vietos gyventojų apklausą;

48) neperžengdama įstatymų nustatytų įgaliojimų, gali priimti sprendimus klausimais, kurie nėra išbraukti iš jos kompetencijos ar nėra priskirti kitiems viešojo administravimo subjektams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, *Žin.*, 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29), *įsigalioja nuo 2002-04-01*

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, *Žin.*, 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

Nr. [IX-1137](#), 2002-10-15, *Žin.*, 2002, Nr. 103-4605 (2002-10-30)

Nr. [IX-1172](#), 2002-11-05, *Žin.*, 2002, Nr. 112-4976 (2002-11-22)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *Žin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

18 straipsnis. Savivaldybės tarybos kolegija

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui iš savivaldybės tarybos narių gali sudaryti savivaldybės tarybos kolegiją (toliau – kolegija) ir nustatyti jos narių skaičių. Savivaldybės taryba gali pavesti kolegijai vykdyti šio įstatymo 17 straipsnio 15, 19 ir 20 punktuose nustatytus savivaldybės tarybos įgaliojimus.

2. Kolegijos nariai pagal pareigas yra meras ir mero pavaduotojas (pavaduotojai). Kitų (neetatinių) kolegijos narių kandidatūras savivaldybės tarybai tvirtinti teikia meras. Kolegijos nariais gali būti tik Lietuvos Respublikos piliečiai, kolegijos nariais negali būti Kontrolės komiteto pirmininkas, jo pavaduotojas ir Kontrolės komiteto nariai. Kolegijos darbo tvarką, posėdžių organizavimo tvarką, kolegijos narių statusą, jų tvirtinimo ir kolegijos nario statuso praradimo procedūrą nustato savivaldybės tarybos veiklos reglamentas. Kolegija ne rečiau kaip kartą per metus arba prireikus atsiskaito už savo veiklą savivaldybės tarybai.

3. Kolegijos įgaliojimai pasibaigia, kai į pirmąjį posėdį susirenka naujai išrinktos savivaldybės tarybos nariai. Iki naujos kadencijos kolegijos sudarymo jos įgaliojimus laikinai vykdo meras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 19-828 (2003-02-25)

19 straipsnis. Neteko galios nuo 2003 m. vasario 25 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, *Žin.*, 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29)

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, *Žin.*, 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

20 straipsnis. Meras, mero pavaduotojas

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui iš tarybos narių renka savivaldybės merą (toliau – meras) ir mero siūlymu skiria vieną ar kelis mero pavaduotojus. Meras yra savivaldybės vadovas. Meru ir mero pavaduotojais gali būti tik Lietuvos Respublikos piliečiai. Savivaldybės taryba gali nuspręsti, kad mero pavaduotojas pareigas atlieka visuomeniniais pagrindais. Meras renkamas, o mero pavaduotojas skiriamas slaptu balsavimu. Laikoma, kad meras išrinktas, o mero pavaduotojas paskirtas, jeigu už jų kandidatūras balsavo visų savivaldybės tarybos narių dauguma. Su meru ir mero pavaduotojais darbo sutartis nesudaroma.

2. Meras, mero pavaduotojas prieš terminą netenka savo įgaliojimų savivaldybės tarybos sprendimu, jeigu už tai balsuoja visų tarybos narių dauguma:

1) Vyriausybės arba valstybės kontrolės institucijos siūlymu už įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimus, dėl kurių padaryta esminės žalos valstybės ar savivaldybės interesams bei nuosavybei;

2) kai dėl laikino nedarbingumo nedirba daugiau kaip šimtą dvidešimt kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip šimtą keturiasdešimt dienų per paskutinius dvylika mėnesių;

3) kai pateikia atsistatydinimo prašymą;

4) kai išvyksta nuolat gyventi į užsienio valstybę.

3. Meras, mero pavaduotojas taip pat netenka savo įgaliojimų prieš terminą, jeigu ne mažiau kaip 1/3 visų tarybos narių pareiškia nepasitikėjimą jais, savivaldybės taryba priima sprendimą atleisti merą, mero pavaduotoją ir už tokį sprendimą balsavo ne mažiau kaip 1/2 visų tarybos narių. Jeigu sprendimas atleisti merą, mero pavaduotoją dėl nepasitikėjimo nepriimamas, šį klausimą pakartotinai svarstyti galima tik po metų.

4. Mero pavaduotojas mero teikimu prieš terminą netenka savo įgaliojimų, jeigu už tai balsuoja visų tarybos narių dauguma.

5. Mero, mero pavaduotojo įgaliojimai nutrūksta, jeigu jie netenka tarybos nario mandato.

6. Pasibaigus savivaldybės tarybos įgaliojimams, baigiasi ir šios tarybos išrinkto mero bei mero pavaduotojo įgaliojimai.

7. Po savo kadencijos pabaigos meras bei mero pavaduotojas, jeigu neišrenkamas meru ar nepaskiriamas mero pavaduotoju arba prieš terminą netenka savo įgaliojimų (išskyrus atvejus, kai meras, mero pavaduotojas savo įgaliojimų netenka šio straipsnio 2 dalies 1 ir 4 punktų nustatyta tvarka), turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka grįžti į iki išrinkimo savivaldybės tarybos nariais eitas pareigas, o kai tokios galimybės nėra, – į kitas tos pačios ar žemesnės kategorijos pareigas, jeigu eitos pareigos pagal teisės aktus priskiriamos valstybės tarnautojų (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas) pareigoms arba jie ėjo savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės kontroliuojamoje įmonėje kitas pareigas. Jeigu šie asmenys iki išrinkimo savivaldybės tarybos nariais tokių pareigų nėjo, jiems išmokama 3 mėnesių jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka. Ji išmokama per 3 mėnesius lygiomis dalimis kas mėnesį. Jeigu asmuo pradeda eiti pareigas valstybės tarnyboje anksčiau negu po 3 mėnesių, likusi neišmokėta išmokos dalis nemokama. Jeigu šie asmenys mero ir mero pavaduotojo pareigas ėjo mažiau kaip vienerius metus iki kadencijos pabaigos, jiems išmokama 1 mėnesio jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka. Nutrūkus mero bei mero pavaduotojo įgaliojimams prieš terminą, kai jiems nepasitikėjimą pareiškia ne mažiau kaip 1/3 tarybos narių ir už tokį sprendimą balsavo ne mažiau kaip 1/2 visų tarybos narių, jiems išmokama 2 mėnesių jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka.

8. Mero ir mero pavaduotojo darbo užmokestį pagal įstatymų nustatytus koeficientus tvirtina savivaldybės taryba.

9. Meras ir mero pavaduotojas negali dirbti kitose institucijose, įstaigose, įmonėse ir organizacijose bei gauti kito atlyginimo, išskyrus atlyginimą už mokslinę, pedagoginę ar kūrybinę veiklą. Ši nuostata netaikoma, jeigu mero pavaduotojas pareigas atlieka visuomeniniais pagrindais.

10. Mero pavaduotojas pirmininkauja savivaldybės tarybos posėdžiui, kai priimant sprendimą meras negali dalyvauti.

11. Merui, mero pavaduotojui Darbo sutarties įstatymas, taip pat darbo įstatymų nuostatos, reglamentuojančios drausminių nuobaudų skyrimą, netaikomi.

12. Savivaldybės tarybos posėdžiams, komitetams, merui aptarnauti, taip pat savivaldybės tarybos sprendimų projektams rengti, nagrinėti ir išvadų dėl tarybos sprendimų projektams rengti mero siūlymu gali būti steigiamas savivaldybės tarybos sekretoriatas (toliau – sekretoriatas). Sekretoriato finansinį, ūkinį bei materialinį aptarnavimą atlieka savivaldybės administracija. Savivaldybės taryba nustato atskirą sekretoriato išlaidų sąmatą. Sekretoriatas gali būti sudaromas iš politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų, karjeros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. Jei sekretoriatas nesudaromas, savo įgaliojimų laikui meras gali turėti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, *Žin.*, 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *Žin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

21 straipsnis. Mero, mero pavaduotojo įgaliojimai

1. Meras yra atskaitingas savivaldybės tarybai ir bendruomenei už savivaldybės veiklą.

2. Meras:

1) planuoja savivaldybės tarybos veiklą, nustato ir sudaro savivaldybės tarybos posėdžių darbotvarkes bei teikia sprendimų projektus, šaukia savivaldybės tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja, koordinuoja savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų veiklą, pasirašo savivaldybės tarybos sprendimus ir posėdžių, kuriems pirmininkavo, protokolus;

2) savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka atstovauja pats arba įgalioja kitus asmenis atstovauti savivaldybei teisme, bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, valstybės ar užsienio šalių institucijomis, kitais juridiniais ir fizininiais asmenimis;

3) atstovauja savivaldybei regiono plėtros taryboje ir turi sprendžiamojo balso teisę sudarant ir įgyvendinant regiono plėtros programą;

4) siūlo savivaldybės tarybai mero pavaduotojo (pavaduotojų), savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo (savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu) ir komisijų pirmininkų kandidatūras, taip pat gali siūlyti atleisti juos iš pareigų bei siūlyti skirti nuobaudas savivaldybės administracijos direktoriui;

5) tvirtina sekretoriato nuostatus, Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skiria ir atleidžia sekretoriato darbuotojus;

6) vadovauja sekretoriato darbui;

7) savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka gali siūlyti savivaldybės tarybai pavesti savivaldybės kontrolieriui (savivaldybės kontrolieriaus tarnybai) atlikti veiklos plane nenumatytą savivaldybės administracijos, savivaldybės administravimo subjektų bei savivaldybės kontroliuojamų įmonių finansinį ir veiklos auditą, priima savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) pateiktas audito ataskaitas ir išvadas dėl atlikto finansinio ir veiklos audito rezultatų, prireikus organizuoja šių ataskaitų ir išvadų svarstymą savivaldybės komitetų ir savivaldybės tarybos posėdžiuose;

8) kontroliuoja ir prižiūri savivaldybės viešojo administravimo institucijų bei įstaigų ir įmonių vadovų veiklą, kaip jie įgyvendina įstatymus, Vyriausybės bei savivaldybės tarybos sprendimus;

9) gavęs savivaldybės tarybos pritarimą, sudaro savivaldybės bendradarbiavimo su valstybės institucijomis, kitomis savivaldybėmis bei užsienio institucijomis sutartis;

10) kontroliuoja pasirengimą vietos gyventojų apklausai ir ją organizuoja.

3. Meras analizuoja padėtį savivaldybėje ir siūlo savivaldybės tarybai sprendimų projektus bei rekomendacijas viešojo administravimo įstaigoms šiais klausimais:

1) viešosios tvarkos ir gyventojų rimties;

2) pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros, ligonių, invalidų bei senelių slaugos ir rūpybos;

3) vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo lavinimo, ikimokyklinio vaikų ugdymo, vaikų ir jaunimo papildomo ugdymo;

4) gyventojų bendrosios kultūros ugdymo, etnokultūros puoselėjimo;

5) migracijos procesų, gyventojų užimtumo, jų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo bei viešųjų darbų organizavimo.

4. Mero sprendimai įforminami potvarkiais.

5. Meras ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaito savivaldybės tarybai už savo veiklą ir rinkėjams už savivaldybės veiklą.

6. Mero pavaduotojas atlieka savivaldybės tarybos nustatytas funkcijas ir mero pavedimus. Kai meras negali eiti pareigų, mero pavaduotojas atlieka visas jo pareigas, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose numatytus įgaliojimus. Mero veiklą ir jo pavadavimo procedūrą nustato savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-585](#), 2001-11-08, *Žin.*, 2001, Nr. 99-3519 (2001-11-28), įsigalioja nuo 2002-01-01

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, *Žin.*, 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29), įsigalioja nuo 2002-04-01

Nr. [IX-1137](#), 2002-10-15, *Žin.*, 2002, Nr. 103-4605 (2002-10-30)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 19-828 (2003-02-25)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

PENKTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIAI

22 straipsnis. Tarybos nario statusas

1. Tarybos narys yra Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo nustatyta tvarka gyventojų išrinktas savivaldybės bendruomenės atstovas. Naujai išrinktos tarybos nario įgaliojimai prasideda, o ankstesnės kadencijos tarybos nario įgaliojimai baigiasi nuo tos dienos, kurią naujai išrinkta savivaldybės taryba susirenka į pirmąjį posėdį.

2. Tarybos narys turi savivaldybės tarybos nario pažymėjimą. Šį pažymėjimą įteikia apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, o jeigu asmuo tarybos nariu tampa vietoj netekusio mandato tarybos nario, – meras.

3. Draudžiama tarybos narį persekioti už balsavimą ar pareikštą nuomonę savivaldybės tarybos ar jos komitetų posėdžiuose. Už asmens įžeidimą ar šmeižtą, už asmens garbę ir orumą žeminančios ir tikrovės neatitinkančios informacijos paskleidimą tarybos narys gali būti traukiamas atsakomybėn bendra tvarka.

4. Tarybos nario pareigas ir teises nustato šis įstatymas ir savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.

23 straipsnis. Tarybos nario pareigos

Tarybos narys privalo:

- 1) dalyvauti savivaldybės tarybos posėdžiuose;
- 2) būti vieno (be Kontrolės komiteto) komiteto nariu;
- 3) dalyvauti komiteto, kurio narys jis yra, posėdžiuose;
- 4) nebalsuoti savivaldybės tarybos ir jos komitetų posėdžiuose, kai jo balsavimas svarstomu klausimu prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymui;
- 5) ne rečiau kaip vieną kartą per metus atsiskaityti rinkėjams savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Tarybos nario teisės

Tarybos narys turi teisę:

- 1) šio įstatymo nustatyta tvarka rinkti ir būti išrinktas į pareigas savivaldybės institucijose;
- 2) savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka siūlyti savivaldybės tarybai svarstyti klausimus, rengti savivaldybės tarybos sprendimų projektus, iš savivaldybės administracijos ar kitų savivaldybės įstaigų ir organizacijų gauti su savivaldybės taryboje nagrinėjamais klausimais susijusią informaciją, dalyvauti diskusijose svarstomais klausimais, raštu ir žodžiu pateikti pastabas dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektų, dėl savivaldybės tarybos darbo tvarkos ir kt., savivaldybės tarybos posėdžio metu klausiti pranešėjus, pasisakyti dėl vedimo tvarkos, kreiptis su paklausimais į savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos, kitų savivaldybės įstaigų, įmonių ir organizacijų, taip pat valstybės institucijų, kurios veikia savivaldybės teritorijoje, vadovus ir valstybės tarnautojus;
- 3) dalyvauti ir pasisakyti komitetų ir komisijų posėdžiuose, kuriuose svarstomi jo pateikti klausimai;
- 4) jungtis į frakcijas savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka;
- 5) gauti iš savivaldybės administracijos vietą posėdžiui, techninę pagalbą ir priemones tarybos nario įgaliojimams vykdyti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *Žin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

25 straipsnis. Tarybos nario įgaliojimų sustabdymas arba jų netekimas prieš terminą

1. Tarybos narys įgaliojimų netenka prieš terminą:

- 1) jeigu pagal Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymą savivaldybės teritorijoje laikinai įvestas tiesioginis valdymas, išskyrus atvejus, kai laikinas tiesioginio valdymo įvedimas susijęs su nepaprastosios padėties įvedimu savivaldybės teritorijoje;
- 2) Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pagal Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą;
- 3) kai išvyksta nuolat gyventi į užsienio valstybę;
- 4) įsiteisėjus teismo sprendimui dėl tarybos nario – ne Lietuvos Respublikos piliečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos.

2. Jeigu savivaldybės taryba negali vykdyti savo įgaliojimų dėl aplinkybių, susijusių su nepaprastosios padėties įvedimu savivaldybės teritorijoje, tarybos narių įgaliojimai laikino tiesioginio valdymo laikotarpiu sustabdomi.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

26 straipsnis. Tarybos narių veiklos apmokėjimas

1. Tarybos nariams, išskyrus merą ir mero pavaduotoją, už darbą atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas yra atlyginama (apmokama). Šis atlyginimas (užmokestis) apskaičiuojamas pagal skelbiamą Lietuvos ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (VMDU) dydį atsižvelgiant į faktiškai dirbtą laiką, kurio trukmė patvirtinama savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka. Tarybos nariui su jo veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, transporto išlaidoms kas mėnesį gali būti mokama išmoka, kurios dydis patvirtinamas tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka.

2. Jeigu pagal mero potvarkį tarybos narys atstovauja savivaldybei už savivaldybės ribų, savivaldybės administracija Vyriausybės nustatyta tvarka apmoka jam komandiruočių išlaidas.

3. Savivaldybės tarybos, komitetų posėdžių laiku, taip pat kitais savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatytais atvejais tarybos narys atleidžiamas nuo tiesioginio darbo ar pareigų bet kurioje institucijoje, įstaigoje, įmonėje ar organizacijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, *Žin.*, 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

Nr. [IX-1172](#), 2002-11-05, *Žin.*, 2002, Nr. 112-4976 (2002-11-22)

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *Žin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

ŠEŠTASIS SKIRSNIS SAIVALDYBĖS KONTROLĖ IR AUDITAS

Skirsnio pavadinimas keistas:

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

27 straipsnis. Savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba)

1. Savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba) atlieka finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose bei savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) atliekamo audito išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

2. Savivaldybės kontrolės ir audito institucijos funkcijoms įgyvendinti savivaldybės taryba savivaldybės kontrolieriaus teikimu steigia (kai savivaldybės gyventojų skaičius yra mažesnis kaip 30 tūkstančių gyventojų, gali steigti) savivaldybės kontrolieriaus tarnybą. Šiai tarnybai vadovauja savivaldybės kontrolierius.

3. Savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba) yra savivaldybės kontrolės ir audito institucija; ji turi savo antspaudą. Savivaldybės kontrolieriaus tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako savivaldybės kontrolierius. Jis yra atskaitingas savivaldybės tarybai. Savivaldybės taryba nustato atskirą savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) išlaidų sąmatą. Savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) finansinį, ūkinį, materialinį aptarnavimą atlieka savivaldybės administracija, neviršydama savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) išlaidų sąmatos.

4. Savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

5. Savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba) savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, valstybinio audito reikalavimais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

6. Savivaldybės kontrolieriaus, savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojų tarnybos santykių teisinius pagrindus nustato Valstybės tarnybos įstatymas ir šis įstatymas.

7. Savivaldybės kontrolierius, savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojai negali būti savivaldybės tarybos nariais ir darbo metu negali dalyvauti politinių partijų, kitų politinių organizacijų veikloje.

8. Savivaldybės kontrolierius į pareigas priimamas konkurso būdu 5 metams ir iš pareigų atleidžiamas Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Kadencijų skaičius tam pačiam asmeniui neribojamas. Savivaldybės kontrolierius privalo turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 3 metų darbo finansų, ekonomikos, teisės, audito, kontrolės arba viešojo administravimo srityse stažą.

9. Savivaldybės kontrolierius:

1) jeigu sudaroma savivaldybės kontrolieriaus tarnyba, – tvirtina šios tarnybos pareigybių sąrašą, Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į pareigas ir iš jų atleidžia valstybės

tarnautojus ir Darbo kodekso nustatyta tvarka priima ir atleidžia darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis;

2) organizuoja savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojų mokymą bei jų kvalifikacijos kėlimą;

3) sudaro savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos planą, gavęs savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto pritarimą jį tvirtina, organizuoja jo vykdymą ir yra už tai atsakingas;

4) savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos planą kasmet iki einamųjų metų vasario 1 d. pateikia Valstybės kontrolei;

5) turi teisę dalyvauti savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų posėdžiuose ir pareikšti nuomonę savo kompetencijos klausimais;

6) valstybės kontrolieriaus rašytiniu prašymu gali dalyvauti ar pavesti savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojams pagal jų kompetenciją dalyvauti Valstybės kontrolės pareigūnų atliekamuose savivaldybės administravimo subjektų finansiniuose ir veiklos audituose;

7) pats atlieka ir (arba) skiria savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojus atlikti finansinį ir veiklos auditą;

8) priima sprendimus pagal finansinio ir veiklos audito ataskaitas, nurodo savivaldybės administracijos direktoriui, audituojamų savivaldybės administravimo subjektų bei savivaldybės kontroliuojamų įmonių vadovams jų veiklos trūkumus ir nustato terminą, per kurį turi būti pašalinti nustatyti teisės aktų pažeidimai. Savivaldybės administracijos direktorius, audituojamų savivaldybės administravimo subjektų bei savivaldybės kontroliuojamų įmonių vadovai per savivaldybės kontrolieriaus nustatytą terminą privalo pranešti savivaldybės kontrolieriui apie finansinio ir veiklos audito metu nustatytų jų veiklos trūkumų pašalinimą;

9) teikia merui, savivaldybės administracijos direktoriui, audituojamų savivaldybės administravimo subjektų bei savivaldybės kontroliuojamų įmonių vadovams išvadas, ataskaitas ir sprendimus, kurie buvo priimti dėl finansinio ir veiklos audito metu nustatytų ir nepašalintų teisės aktų pažeidimų;

10) kiekvienais metais savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatytais terminais ir tvarka teikia savivaldybės tarybai išvadą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos, dėl pateiktos tvirtinti metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;

11) finansinio ir veiklos audito metu nustatęs nusikalstamos veikos požymių, praneša teisės saugos institucijoms;

12) imasi prevencinių priemonių, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų nustatyti teisės aktų pažeidimai;

13) priima sprendimus dėl savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) gaunamų gyventojų skundų ir pareiškimų nagrinėjimo;

14) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją valstybės institucijoms;

15) savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka teikia savivaldybės kontrolierių tarnybos veiklos ataskaitą. Jos santrauka turi būti paskelbta vietinėje spaudoje, o jei įmanoma, – ir per kitas visuomenės informavimo priemones;

16) savivaldybės tarybos arba savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto prašymu teikia informaciją pagal savo kompetenciją;

17) atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo auditą;

18) atsako už įstatymuose ir kituose teisės aktuose savivaldybės kontrolieriui numatytų įgaliojimų vykdymą, taip pat už nepagrįstos ir neteisingos audito išvados pateikimą.

10. Savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojai:

1) savivaldybės kontrolieriaus sprendimu atlieka savivaldybės administracijos, savivaldybės administravimo subjektų bei savivaldybės kontroliuojamų įmonių eilinius ir veiklos plane nenumatytus finansinius ir veiklos auditus;

2) finansinio ir veiklos audito metu turi teisę įeiti į patalpas, gauti visus finansiniam ir veiklos auditui atlikti reikalingus dokumentus, pasitelkti reikiamų specialistų;

3) bendradarbiauja su centralizuota savivaldybės vidaus audito tarnyba;

4) atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo, savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų programų išlaidų sąmatų, savivaldybės biudžeto turto apskaitos ir finansinės atskaitomybės auditą;

5) Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus ir įstatymų nustatyta tvarka juos teikia nagrinėti savivaldybės tarybos Administracinei komisijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

28 straipsnis. Centralizuota savivaldybės vidaus audito tarnyba

1. Centralizuota savivaldybės vidaus audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą.

2. Centralizuotą savivaldybės vidaus audito tarnybą įsteigia savivaldybės taryba, tvirtindama savivaldybės administracijos struktūrą.

3. Centralizuota savivaldybės vidaus audito tarnyba dirba pagal su savivaldybės administracijos direktoriumi suderintą metinį vidaus audito planą. Savivaldybės administracijos direktorius gali pavesti centralizuotai savivaldybės vidaus audito tarnybai atlikti metiniame plane nenumatytą vidaus auditą. Metiniame plane nenumatytas vidaus auditas gali būti atliekamas centralizuotos savivaldybės vidaus audito tarnybos vadovo sprendimu, suderintu su savivaldybės administracijos direktoriumi.

4. Vidaus auditoriai atlikto audito ataskaitas pateikia savivaldybės administracijos direktoriui ir audituojamų subjektų vadovams. Šie turi priimti sprendimus dėl vidaus audito rekomendacijų. Be to, atliktų vidaus auditų ataskaitos teikiamos savivaldybės tarybai, savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, merui ir savivaldybės kontrolieriui jų prašymu.

5. Centralizuotos savivaldybės vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai yra karjeros valstybės tarnautojai. Pretendentų į centralizuotos savivaldybės vidaus audito tarnybos vadovo pareigas konkurso komisiją sudaro savivaldybės administracijos direktorius. Būti šios komisijos nariu turi būti kviečiamas Finansų ministerijos atstovas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1449](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1694 (2003-04-24)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

SEPTINTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTAIGOS, JŲ SUDARYMAS IR ĮGALIOJIMAI

29 straipsnis. Savivaldybės administracijos direktorius

1. Savivaldybės administracijos direktorius yra savivaldybės administracijos vadovas – įstaigos vadovas, pavaldus savivaldybės tarybai ir atskaitingas merui. Savivaldybės administracijos direktoriaus skyrimo ir atleidimo tvarką nustato šis ir Valstybės tarnybos įstatymai.

2. Savivaldybės administracijos direktorius į pareigas skiriamas mero siūlymu savivaldybės tarybos sprendimu tarybos įgaliojimų laikui politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu. Savivaldybės administracijos direktoriaus kadencijų skaičius tam pačiam asmeniui neribojamas. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (-ai) (jeigu ši (-ios) pareigybė (-ės) steigiama (-os) į pareigas mero siūlymu skiriamas (-i) savivaldybės tarybos sprendimu politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu. Tarnybines nuobaudas savivaldybės administracijos direktoriui (direktoriaus pavaduotojui (-ams) už tarnybinius nusižengimus skiria savivaldybės taryba. Tarnybinės nuobaudos skyrimo procedūra pradeda mero iniciatyva arba remiantis jo gauta rašytine informacija apie savivaldybės administracijos direktoriaus (direktoriaus pavaduotojo (-ų) tarnybinius nusižengimus.

3. Dėl savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo (-ų) pareigybės (-ių) steigimo ar administracijos direktoriaus pavadavimo sprendžia savivaldybės taryba.

4. Pasibaigus savivaldybės administracijos direktoriaus, administracijos direktoriaus pavaduotojo (jeigu ši pareigybė įsteigta) kadencijai, jei jie į šias pareigas nepaskiriami naujai kadencijai arba administracijos direktorius, administracijos direktoriaus pavaduotojas atsistatydina ar atleidžiamas iš pareigų, išskyrus atleidimą už tarnybinius nusižengimus, turi teisę Vyriausybės

nustatyta tvarka grįžti į iki paskyrimo administracijos direktoriumi, direktoriaus pavaduotoju eitas pareigas, o kai tokios galimybės nėra, – į kitas tos pačios ar žemesnės kategorijos pareigas, jeigu eitos pareigos pagal teisės aktus priskiriamos valstybės tarnautojų (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybes) pareigoms arba jie ėjo savivaldybės ar valstybės biudžetinėje ar viešojoje įstaigoje arba savivaldybės kontroliuojamoje įmonėje kitas pareigas. Jeigu šie asmenys iki paskyrimo administracijos direktoriumi, direktoriaus pavaduotoju tokių pareigų nėjo, jiems išmokamos atitinkamai 2 mėnesių savivaldybės administracijos direktoriaus, administracijos direktoriaus pavaduotojo darbo užmokesčio dydžio išėitinės išmokos.

5. Savivaldybės administracijos direktorius:

1) tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės bei savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais;

2) tiesiogiai įgyvendindamas įstatymus, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimus, gali kreiptis į valstybinio administravimo subjektus, leisti įsakymus, privalomus savivaldybės administracijos struktūriniams bei struktūriniams teritoriniams padaliniais – seniūnijoms ir į struktūrinius padalinius neįeinantiems valstybės tarnautojams bei jam priskirtos kompetencijos klausimais savivaldybės gyventojams ir kitiems savivaldybės teritorijoje esantiems subjektams;

3) organizuoja savivaldybės administracijos darbą, tvirtina savivaldybės administracijos struktūrinių ir struktūrinių teritorinių padalinių – seniūnijų veiklos nuostatus, atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje;

4) administruoja asignavimus, savivaldybės tarybos skirtus savivaldybės administracijai;

5) savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už savivaldybės ūkinę bei finansinę veiklą, administruoja savivaldybės turtą;

6) įstatymų nustatyta tvarka skiria į pareigas ir iš jų atleidžia savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus ir kitus savivaldybės administracijos darbuotojus. Koordinuoja ir kontroliuoja viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų darbą, atlieka kitas Valstybės tarnybos įstatymo bei savivaldybės tarybos jam priskirtas personalo valdymo funkcijas (išskyrus įstaigų vadovų priėmimą į pareigas ir atleidimą iš jų bei nuobaudų jiems skyrimą);

7) organizuoja savivaldybės tarybos narių ir valstybės tarnautojų mokymą bei jų kvalifikacijos kėlimą;

8) savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka atsiskaito ir teikia savo veiklos ataskaitas tarybai ir merui;

9) savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka ir terminais, bet ne reėiau kaip kartą per metus informuoja savivaldybės gyventojus apie savo veiklą.

6. Kai savivaldybės teritorijoje laikinai įvedamas tiesioginis valdymas, savivaldybės administracijos direktorius yra pavaldus ir atskaitingas Vyriausybės įgaliotiniui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *ėin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *ėin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *ėin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *ėin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

29⁽¹⁾ straipsnis. Savivaldybės administracija

1. Savivaldybės administracija yra savivaldybės įstaiga, kurią sudaro struktūriniai, struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos (filialai) ir į struktūrinius padalinius neįeinantys viešojo administravimo valstybės tarnautojai. Savivaldybės administracijos struktūrą, jos veiklos nuostatus ir darbo užmokesėio fondą, didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbanėių pagal darbo sutartis ir gaunanėių užmokestį iš savivaldybės biudžeto, skaiėių mero teikimu tvirtina arba keičia savivaldybės taryba, o pareigybes tvirtina savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracijos įgaliojimai nesusiję su savivaldybės tarybos įgaliojimų pabaiga. Savivaldybės administracija turi saskaitų bankuose ir antspaudą su savivaldybės herbu. Savivaldybės administracijos struktūriniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos paprastai turi saskaitų bankuose.

2. Savivaldybės administracija:

1) savivaldybės teritorijoje organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės institucijų sprendimų įgyvendinimą arba pati juos įgyvendina;

2) įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujanėius savivaldybės institucijų sprendimų;

3) įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų bei kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą;

4) administruoja viešųjų paslaugų teikimą;

5) rengia savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus;

6) atlieka sekretoriato, mero, tarybos narių ir savivaldybės kontrolieriaus finansinį, ūkinį bei materialinį aptarnavimą.

3. Valstybės tarnautojų tarnybos sąlygas ir tvarką nustato Valstybės tarnybos įstatymas. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai atskaitingi savivaldybės administracijos direktoriui.

4. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai negali būti savivaldybės, kurioje jie dirba, tarybos nariais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

30 straipsnis. Seniūnija ir seniūnas

1. Seniūnija yra savivaldybės administracijos struktūrinis teritorinis padalinys – jos filialas, veikiantis tam tikroje savivaldybės teritorijos dalyje. Seniūnijos aptarnaujamos teritorijos ribas ir seniūnijai perduodamas juridinio asmens (savivaldybės administracijos) funkcijas savo sprendimu nustato savivaldybės taryba. Seniūnijų skaičių taip pat nustato savivaldybės taryba.

2. Prireikus savivaldybės taryba seniūnijos aptarnaujamoje teritorijoje steigia viešąsias įstaigas ir savivaldybės įmones. Savivaldybės taryba gali perduoti seniūnui dalį šių įstaigų ir įmonių steigėjo funkcijų.

3. Seniūnijai vadovauja seniūnas. Jį konkurso būdu (palanki gyventojų nuomonė laikoma kandidato privalumu) skiria ir atleidžia savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis Valstybės tarnybos įstatymu.

4. Seniūnija paprastai turi sąskaitą banke.

5. Seniūnijoje iš gyvenamųjų vietovių bendruomenės atstovų gali būti sudaroma patariamoji visuomeniniais pagrindais dirbanti seniūnijos taryba. Jos nuostatus tvirtina meras pagal vidaus reikalų ministro patvirtintus pavyzdinius nuostatus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, Žin., 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-1172](#), 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4976 (2002-11-22)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

31 straipsnis. Seniūnijos ir seniūno funkcijos

1. Seniūnijos veiklą reglamentuoja savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinti seniūnijos veiklos nuostatai. Seniūnijos veikla finansuojama iš savivaldybės biudžeto, tam seniūnijai skiriami reikiami asignavimai.

2. Seniūnija:

1) prireikus įvertina atskirų šeimų (asmenų) gyvenimo sąlygas ir pateikia savivaldybės administracijai siūlymus dėl socialinės paramos toms šeimoms (asmenims) reikalingumo bei paramos būdų;

2) tvarko namų ūkio knygas kaimo vietovėje;

3) renka ir savivaldybės administracijos direktoriui teikia duomenis, reikalingus mokyklinio amžiaus vaikų apskaitai;

4) renka ir savivaldybės administracijos direktoriui teikia duomenis apie šaukiamąjo amžiaus jaunuolius, gyvenančius seniūnijos teritorijoje;

5) registruoja žemės, vandens telkinių, miško sklypų savininkų, valdytojų ir naudotojų pranešimus apie medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą ir teikia duomenis savivaldybės administracijos direktoriui;

6) dalyvauja rengiant ir įgyvendinant vaiko teisių apsaugos ir vaiko teisių pažeidimų prevencijos gerinimo priemones;

7) dalyvauja rengiant ir įgyvendinant kaimo plėtros programas;

8) dalyvauja organizuojant civilinę saugą;

9) dalyvauja rengiant ir įgyvendinant gyventojų užimtumo programas seniūnijos aptarnaujamoje teritorijoje;

10) nustatyta tvarka dalyvauja rengiant gyventojų apklausas;

- 11) padeda organizuoti Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo ir savivaldybės tarybos rinkimus bei referendumus;
 - 12) dalyvauja kuriant ir įgyvendinant informacinės visuomenės plėtros programas;
 - 13) organizuoja viešuosius darbus;
 - 14) organizuoja bendrojo naudojimo teritorijų, gatvių, šaligatvių valymą ir priežiūrą bei gatvių ir kitų viešųjų vietų apšvietimą;
 - 15) organizuoja kapinių priežiūrą;
 - 16) organizuoja želdinių priežiūrą;
 - 17) organizuoja laisvalaikio centrų veiklą;
 - 18) nustatyta tvarka gali organizuoti socialinės paramos teikimą ir pašalpų mokėjimą;
 - 19) organizuoja seniūnijos veiklos nuostatuose priskirtas būsto paslaugas;
 - 20) prireikus organizuoja viešųjų tualetų paslaugas.
3. Seniūnas:
- 1) atlieka seniūnijos vidaus administravimą;
 - 2) administruoja seniūnijai skirtus asignavimus;
 - 3) seniūnijos veiklos nuostatų nustatyta tvarka atlieka jam priskirtas personalo valdymo funkcijas;
 - 4) išduoda seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojams šeimos sudėtį, gyvenamąją vietą ir kitokias faktinę padėtį patvirtinančias pažymas, išskyrus atvejus, kai tai pagal teisės aktus turi būti patvirtinta kitais dokumentais;
 - 5) kaimo gyvenamųjų vietovių seniūnijose ir miestuose, kuriuose nėra civilinės metrikacijos įstaigų, registruoja mirtis;
 - 6) išduoda leidimus laidoti;
 - 7) Notariato įstatymo nustatyta tvarka neatlygintinai atlieka seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojams notarinius veiksmus ir Civilinio kodekso nustatyta tvarka neatlygintinai tvirtina seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojų oficialiesiems testamentams prilyginamus testamentus. Seniūnas notarinius veiksmus atlieka seniūnijos patalpose. Atlikti notarinius veiksmus ne seniūnijos patalpose seniūnas gali tik tuo atveju, kai suinteresuotas asmuo dėl svarbios priežasties (liga, invalidumas) negali atvykti į seniūnijos patalpas ir iškviečia seniūną į gyvenamąją vietą;
 - 8) nagrinėja Administracinių teisės pažeidimų kodekso priskirtas administracinių teisės pažeidimų bylas;
 - 9) seniūnijos veiklos nuostatų nustatyta tvarka sudaro sutartis, rūpinasi jų vykdymu;
 - 10) kontroliuoja, ar teikiant viešąsias paslaugas laikomasi teisės aktuose bei sutartyse nustatytų dėl jų teikimo reikalavimų, nagrinėja gyventojų prašymus bei skundus dėl viešųjų paslaugų teikimo ir šiais klausimais pagal savo kompetenciją priima sprendimus. Savivaldybės administracijai bei kitiems viešųjų paslaugų teikimą administruojantiems subjektams teikia pasiūlymus dėl viešųjų paslaugų teikimo gerinimo;
 - 11) nustatyta tvarka prižiūri prekybą viešosiose vietose;
 - 12) teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl kitų savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių valstybės tarnautojų ir savivaldybės įstaigų vadovų veiklos seniūnijai priskirtoje teritorijoje tobulinimo, savivaldybei priklausančių kelių, gyvenviečių gatvių, šaligatvių ir aikščių tvarkymo, vietinio susisiekimo transporto organizavimo, savivaldybei priklausančių pastatų ir statinių remonto, paminklų, kapinių priežiūros, viešųjų paslaugų teikimo gyventojams organizavimo;
 - 13) mero pavedimu rengia ir teikia savivaldybės tarybos sprendimų ir mero potvarkių projektus seniūnijos veiklos klausimais, organizuoja bei kontroliuoja jų vykdymą;
 - 14) šaukia seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojų sueigas ir organizuoja gyventojų susitikimus su savivaldybės ir valstybės institucijų pareigūnais;
 - 15) dalyvauja savivaldybės institucijų posėdžiuose, kai svarstomi su seniūnijai priskirtos teritorijos bendruomenės gyvenimu susiję klausimai, arba įgalioja tai daryti kitą seniūnijos valstybės tarnautoją;
 - 16) apibendrina gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovų pastabas bei pasiūlymus ir teikia juos savivaldybės administracijos direktoriui. Konsultuoja seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojus ir teikia jiems informaciją apie savivaldybės institucijų ir savivaldybės administracijos bei valstybės institucijų veiklą savivaldybės teritorijoje.

4. Seniūnijos veiklos nuostatuose gali būti seniūnijos bei seniūnams pavesta atlikti ir kitas funkcijas, nepriskirtas kitiems savivaldybės administracijos struktūriniam padaliniam seniūnijai priskirtoje teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, *Žin.*, 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

Nr. [IX-1172](#), 2002-11-05, *Žin.*, 2002, Nr. 112-4976 (2002-11-22)

Nr. [IX-1313](#), 2003-01-23, *Žin.*, 2003, Nr. 12-439 (2003-01-31)

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *Žin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

AŠTUNTASIS SKIRSNIS ATSTOVAVIMAS GYVENAMŲJŲ VIETŲVIŲ BENDRUOMENĖMS

32 straipsnis. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovo statusas

1. Gyvenamosios vietovės ar kelių gyvenamųjų vietovių (kaimo ar kelių kaimų, miesto arba miestelio) bendruomenės gyventojai gali išsirinkti bendruomenės atstovą (atstovus).

2. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas renkamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

3. Pagrindinis gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovo uždavinys – rūpintis bendruomenės interesais ir atstovauti bendruomenei seniūnijoje, prireikus – ir savivaldybės institucijose bei savivaldybės teritorijoje veikiančiose valstybės įstaigose, taip pat supažindinti seniūnijos, kuriai priskirta bendruomenės teritorija, seniūną apie viešus bendruomenės reikalus. Jeigu reikalai susiję su seniūno veikla, gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas gali apie juos pranešti merui.

4. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas pareigas atlieka visuomeniniais pagrindais.

33 straipsnis. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovo teisės ir pareigos

1. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas:

1) atstovauja bendruomenės interesams seniūnijoje, savivaldybės institucijose ir savivaldybės teritorijoje veikiančiose valstybės įstaigose;

2) teikia informaciją atstovaujamos bendruomenės gyventojams apie savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos ir jos padalinių, kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų, apskrities viršininko administracijos ir jos padalinių bei Vyriausybės atstovo funkcijas, jų darbo laiką ir darbo tvarką;

3) skatina bendruomenę prižiūrėti gyvenamosios vietovės teritoriją (kelius, gatves, aikštes, kapines ir kitus infrastruktūros objektus), plėtoti bei organizuoti kaimo (miesto, miestelio) kultūrinį ir sportinį gyvenimą;

4) prireikus organizuoja gyventojų apklausas ir gyventojų susitikimus su tarybos nariais, seniūnu, savivaldybės administracijos direktoriumi arba šio įgaliotu atstovu, kitais savivaldybės bei valstybės institucijų atstovais.

2. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas turi teisę gauti informaciją apie savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių, kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų, apskrities viršininko administracijos ir jos padalinių, Vyriausybės atstovo funkcijas ir darbo laiką. Šią informaciją gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovui teikia seniūnijos, kuriai priskirta bendruomenės teritorija, seniūnas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

DEVINTASIS SKIRSNIS TURTAI IR FINANSAI

34 straipsnis. Savivaldybių nuosavybė

1. Savivaldybių turto sandarą ir įsigijimo būdus, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir savivaldybių tarybų sprendimai.

2. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, susijusias su savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto, remdamasi įstatymais įgyvendina savivaldybės taryba.

3. Savivaldybės turtą savivaldybės įstaigos, organizacijos bei įmonės valdo ir naudoja patikėjimo teise Biudžetinių įstaigų, Valstybės ir savivaldybės įmonių, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ir kitų įstatymų bei savivaldybės tarybos sprendimų nustatyta tvarka.

4. Savivaldybės joms patikėjimo teise perduotą valstybės turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

35 straipsnis. Turtiniai santykiai, kai keičiamos savivaldybių teritorijų ribos

1. Kai steigama, likviduojama savivaldybė ar keičiamos jos teritorijos ribos, kitai savivaldybei perduodama ta savivaldybės nekilnojamojo turto dalis, kuri yra priskiriamoje teritorijoje. Kartu su perduodamu nekilnojamuoju turto perduodamas ir su juo susijęs turtas, finansiniai ir kitokie įsipareigojimai bei teisės. Kitas turtas ir skolos, įvertinus faktinę būklę bei savivaldybių siūlymus, paskirstomos savivaldybėms Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sprendimu.

2. Dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pertvarkymų kilusius savivaldybių turtinius ginčus sprendžia teismas.

36 straipsnis. Savivaldybių finansiniai ištekliai ir jų panaudojimas

Savivaldybių finansinius išteklius sudaro:

- 1) pagal įstatymus ir kitus teisės aktus iš mokesčių gaunamos savivaldybių biudžetų pajamos;
- 2) pajamos iš savivaldybių turto (nuosavybės);
- 3) baudos, gautos įstatymų nustatyta tvarka;
- 4) vietinės rinkliavos;
- 5) savivaldybių biudžetinių įstaigų pajamos už teikiamas paslaugas;
- 6) pajamos už savivaldybių lėšų likučius einamosiose sąskaitose;
- 7) pajamos, gautos už išnuomotą valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens fondo vandens telkinius ir Vyriausybės nustatyta tvarka paskirsčius lėšas už parduotus ne žemės ūkio paskirčiai valstybinės žemės sklypus;
- 8) valstybės biudžeto dotacijos;
- 9) kitos įstatymų nustatytos pajamos;
- 10) negražintina finansinė parama (piniginės lėšos);
- 11) paskolos.

2. Savivaldybės dalį pajamų gauna iš mokesčių, kurių tarifus neviršydamos įstatymų numatytų dydžių, didina ar mažina savivaldybių tarybos.

3. Savivaldybių biudžetų lėšos gali būti naudojamos tik savivaldybių funkcijoms: savivaldybių tarybų patvirtintoms socialinėms ir ekonominėms bei kitoms programoms įgyvendinti, savivaldybių biudžetinėms įstaigoms išlaikyti ir viešųjų paslaugų teikimui organizuoti.

4. Savivaldybės arba jų vardu Lietuvos savivaldybių asociacija derina teisės akto, pagal kurį numatomas savivaldybių funkcijų, pajamų ir (ar) išlaidų pasikeitimas, projektą kartu su prie jo pridėtais finansiniais skaičiavimais.

5. Jeigu savivaldybių biudžetų pajamos ar išlaidos dėl valstybės institucijų priimtų teisės aktų keičiasi, pasikeitusios sumos, išskyrus sumas, kuriomis savivaldybių biudžetai sumažėja dėl valstybinės žemės laisvosios ekonominės zonos teritorijoje nuomos mokesčio, panaudoto žemei išpirkti iš žemės savininkų šioje teritorijoje, kompensuojamos atitinkamai iš Lietuvos valstybės ar savivaldybių biudžetų. Kompensuojamos sumos nustatomos Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu kyla ginčas, galutinį sprendimą priima teismas.

6. Papildomos ir planą viršijančios biudžeto pajamos, gautos vykdant biudžetą, taip pat sutaupytos lėšos (išlaidos) lieka savivaldybėms.

7. Lėšos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skiriamos iš valstybės biudžeto arba valstybės piniginių fondų ir pervedamos savivaldybėms kaip specialioji dotacija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

37 straipsnis. Savivaldybės biudžeto rengimas ir kontrolė

1. Kiekviena savivaldybė turi savarankišką biudžetą. Savivaldybės biudžetas sudaromas ir tvirtinamas vieneriems biudžetiniams metams. Savivaldybių biudžetų rengimo, svarstymo ir tvirtinimo procedūrą nustato Biudžetinės sandaros įstatymas ir Vyriausybės nutarimu patvirtintos taisyklės.

2. Biudžetiniais metais savivaldybės taryba biudžetą gali tikslinti.

3. Savivaldybės biudžeto sudarymo pagrindas yra savivaldybės tarybos patvirtintos socialinės, ekonominės ir kitos programos bei savivaldybių funkcijoms įgyvendinti reikalingų lėšų skaičiavimai.

4. Savivaldybės turi sudaryti sąlygas gyventojams savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka svarstyti biudžeto projektą.

5. **[neteko galios nuo 2004-01-01]**

6. Pasibaigus biudžetiniams metams, savivaldybės tarybos sprendimu gali būti atliekamas nepriklausomas finansų ir (ar) veiklos auditas. Jeigu nepriklausomas auditas atliekamas, audito ataskaita turi būti viešai apsvaistyta savivaldybės tarybos posėdyje ne vėliau kaip iki atitinkamų biudžetinių metų rugsėjo 1 d.

7. Prireikus valstybės kontrolieriaus sprendimu Valstybės kontrolė gali atlikti savivaldybių biudžetų vykdymo, taip pat savivaldybių įstaigų bei savivaldybių kontroliuojamų įmonių ūkinės ir finansinės veiklos patikrinimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

DEŠIMTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ SANTYKIAI SU VALSTYBĖS INSTITUCIJOMIS IR ATSTOVAVIMAS

38 straipsnis. Savivaldybių santykiai su valstybės institucijomis ir įstaigomis

1. Savivaldybių santykiai su valstybės institucijomis ir įstaigomis grindžiami Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais.

2. Savivaldybės nėra pavaldžios valstybės institucijoms.

3. Centriniai ir teritoriniai valstybinio administravimo subjektai, svarstydami su vienos savivaldybės ar visų savivaldybių interesais susijusius klausimus, praneša apie tai atitinkamos savivaldybės merui ar Lietuvos savivaldybių asociacijai. Savivaldybės tarybos ar Lietuvos savivaldybių asociacijos valdymo organų raštu pateiktus siūlymus valstybinio administravimo subjektai išnagrinėja (įvertina) ir pateikia atsakymą.

4. Sprendimų dėl valstybės teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų pakeitimo projektai svarstomi su savivaldybėmis teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Valstybė remia savivaldybių tarybų narių bei valstybės tarnautojų mokymą ir kvalifikacijos kėlimą.

6. Savivaldybės prireikus gali gauti konsultacijų iš valstybės institucijų, planuodamos ir sprendamos visus su jomis tiesiogiai susijusius klausimus.

7. Rengiami bei svarstomi su savivaldybių veikla susiję įstatymų ir kitų teisės aktų projektai aptariami su atskiromis savivaldybėmis arba Lietuvos savivaldybių asociacija Seimo statuto ir Vyriausybės darbo reglamento bei kitų valstybinio administravimo subjektų nustatyta tvarka.

8. Kasmet Vyriausybė ir Lietuvos savivaldybių asociacija Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo nurodytus rodiklius bei savivaldybių demografinių, socialinių ir kitų rodiklių pirminius statistinius duomenis svarsto pagal Vyriausybės patvirtintą šių rodiklių derinimo tvarką.

9. Vyriausybės ir Lietuvos savivaldybių asociacijos interesams bei pozicijoms derinti šalių susitarimu sudaroma dvišalė komisija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

39 straipsnis. Savivaldybių atstovavimas

Vyriausybėje, kitose valstybės institucijose ir tarptautinėse organizacijose bendriems savivaldybių interesams atstovauja Lietuvos savivaldybių asociacija.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ TEISINĖS GARANTIJOS IR ADMINISTRACINĖ PRIEŽIŪRA

40 straipsnis. Savivaldybių teisės ir jų apsauga

1. Savivaldybės dėl savo teisių pažeidimo, atsižvelgdamos į pažeidimo pobūdį, gali kreiptis į teismą. Savivaldybės vardu veikia savivaldybės institucijos pagal šiame ir kituose įstatymuose joms suteiktus įgaliojimus.

2. Savivaldybės tarybos sprendimai, neviršijantys šių institucijų kompetencijos, privalomi savivaldybės administracijai, visoms savivaldybės teritorijoje esančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms, gyventojams.

3. Valstybinio administravimo subjektams draudžiama savivaldybių įgaliojimus ir teises suvaržyti ar apriboti, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

4. Savivaldybės tarybos sprendimai dėl vietinių rinkliavų, taip pat tarybos sprendimais patvirtintos taisyklės, už kurių pažeidimą įstatymai numato administracinę atsakomybę, galioja visoje savivaldybės teritorijoje ir jų laikytis privalo visos institucijos, įstaigos, įmonės ir gyventojai bei į savivaldybės teritoriją atvykę kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

5. Savivaldybės turi teisę imtis visų teisėtų priemonių, kad būtų laikomasi savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir su jo įgyvendinimu susijusių reikalavimų.

6. Savivaldybės turi teisę pačios ir per Lietuvos savivaldybių asociaciją dalyvauti rengiant įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius vietos savivaldą ar nustatančius savivaldybių funkcijas, dėl parengtų projektų pareikšti savo pasiūlymus ir pastabas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, *Žin.*, 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

41 straipsnis. Savivaldybių veiklos priežiūra

1. Kaip savivaldybės laikosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, kaip vykdo Vyriausybės sprendimus, Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka prižiūri Vyriausybės skiriami pareigūnai – Vyriausybės atstovai.

2. Gyventojų skundus dėl savivaldybės pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo tiria Seimo kontrolieriai, kurių įgaliojimus nustato Seimo kontrolierių įstatymas.

3. Savivaldybės institucijų bei valstybės tarnautojų aktai ar veiksmai, pažeidžiantys gyventojų, institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų teises, gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Savivaldybių funkcijų ir teisių apribojimus, kai skelbiama karo ir (ar) nepaprastoji padėtis, nustato atitinkami įstatymai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-482](#), 2001-08-02, *Žin.*, 2001, Nr. 71-2515 (2001-08-17)

Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, *Žin.*, 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

DVYLIKTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ ATRIBUTIKA IR RAŠTVEDYBA

42 straipsnis. Savivaldybių atributika

1. Savivaldybės turi savo atributiką.

2. Savivaldybių atributiką ir jos naudojimo tvarką reglamentuoja Savivaldybių atributikos įstatymas.

3. Savivaldybių herbai yra savivaldybių nuosavybė ir Savivaldybių atributikos įstatymo nenumatytais atvejais gali būti naudojami tik savivaldybių tarybų leidimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1568](#), 2003-05-20, *Žin.*, 2003, Nr. 54-2371 (2003-06-04)

43 straipsnis. Savivaldybių raštvedyba

Savivaldybių raštvedyba, apskaitos, atskaitomybės, finansiniai bei techniniai dokumentai tvarkomi lietuvių kalba ir turi atitikti galiojančių teisės aktų nustatytus raštvedybos reikalavimus.

Istatymas papildytas tryliktuoju skirsniu:

Nr. [IX-1137](#), 2002-10-15, *Žin.*, 2002, Nr. 103-4605 (2002-10-30)

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS VIETOS GYVENTOJŲ APKLAUSA

44 straipsnis. Vietos gyventojų apklausos bendrieji principai

1. Gyventojai savo nuomonę viešųjų savivaldybės reikalų tvarkymo klausimais gali pareikšti dalyvaudami vietos gyventojų apklausoje (toliau – apklausa).
2. Apklausos rezultatai yra patariamojo pobūdžio.
3. Dalyvavimas apklausoje yra laisvas (savanoriškas) ir grindžiamas visuotine, lygia teise tiesiogiai pareikšti nuomonę.
4. Apklausoje gali dalyvauti savivaldybės gyventojai, kurie turi teisę rinkti šios savivaldybės tarybą.
5. Atrankinės apklausos metu apklausiami gyventojai turi būti parenkami taip, kad kiekvienas, kuris galėtų būti apklausiamas, turėtų vienodas galimybes patekti tarp apklausiamųjų. Vertinant atrankinių apklausų rezultatus, turi būti nurodomi jų patikimumo duomenys.
6. Apklausa yra tiesioginė. Gyventojai apklausoje dalyvauja asmeniškai, jų reiškiamos valios kontroliuoti neleidžiama.
7. Negalima varžyti gyventojų teisės dalyvauti apklausoje dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų.

45 straipsnis. Apklausai teikiami klausimai

1. Apklausai gali būti teikiami klausimai, kuriuos savivaldybė sprendžia atlikdama savarankiškąsias, priskirtąsias (ribotai savarankiškas) bei sutartines funkcijas.
2. Apklausos dėl savivaldybių steigimo, esamų savivaldybių panaikinimo, taip pat jų teritorijų ribų bei centrų nustatymo ir keitimo rengiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymu.

46 straipsnis. Apklausos būdai

1. Apklausos būdai:
 - 1) tiesioginis gyventojų nuomonės įrašymas apklausos dalyvių sąrašo lapuose;
 - 2) gyventojų nuomonės pareiškimas sueigoje balsuojant;
 - 3) atrankinė gyventojų apklausa apklausos dalyvių būstuose;
 - 4) atrankinė gyventojų apklausa telefonu.
2. Apklausos būdą pasiūlo apklausos iniciatorius, sprendimą dėl apklausos būdo priima savivaldybės taryba atsižvelgdama į vietos sąlygas ir aplinkybes.
3. Savivaldybės taryba patvirtina nustatytu būdu vykdomos apklausos tvarką bei apklausos komisijos įgaliojimus.

47 straipsnis. Apklausos teritorija

Apklausa gali būti surengta savivaldybės, seniūnijos (kelių seniūnijų) arba gyvenamosios vietovės (kelių gyvenamųjų vietovių) teritorijoje. Apklausos teritorija negali būti mažesnė kaip gyvenamosios vietovės teritorija.

48 straipsnis. Apklausos paskelbimo iniciatyvos teisė

1. Apklausos paskelbimo iniciatyvos teisė priklauso savivaldybės gyventojams ir savivaldybės tarybai.
2. Gyventojai apklausos paskelbimo iniciatyvos teisę įgyvendina ne mažiau kaip 10 procentų apklausos teritorijos gyventojų, turinčių teisę rinkti šios savivaldybės tarybą, reikalavimu.
3. Savivaldybės taryba apklausos paskelbimo iniciatyvos teisę įgyvendina ne mažiau kaip 1/4 savivaldybės tarybos narių grupės reikalavimu savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

49 straipsnis. Gyventojų apklausos paskelbimo iniciatyvos teisės įgyvendinimas

1. Apklausos paskelbimo iniciatyvos teisę gyventojai įgyvendina tiesiogiai. Šiam tikslui sudaroma iniciatyvinė grupė iš ne mažiau kaip 10 gyventojų, turinčių teisę rinkti savivaldybės tarybą. Grupės atstovas asmeniškai pateikia merui prašymą įregistruoti iniciatyvinę grupę.
2. Iniciatyvinės grupės prašyme turi būti nurodyta: preliminarus arba galutinis apklausai teikiamo (-ų) klausimo (-ų) tekstas, siūlomas apklausos būdas bei iniciatyvinės grupės koordinatorius

(koordinatoriai). Iniciatyvinės grupės prašyme taip pat gali būti pasiūlyta apklausos teritorija. Prašymą pasirašo visi iniciatyvinės grupės nariai.

3. Jeigu iniciatyvinės grupės prašyme pažymima, kad apklausai teikiamo (-ų) klausimo (-ų) tekstas yra preliminarus, grupės atstovų prašymu savivaldybės administracija suteikia reikalingą pagalbą rengiant galutinį apklausai teikiamo (-ų) klausimo (-ų) tekstą. Galutinį klausimo (-ų) tekstą pasirašo visi iniciatyvinės grupės nariai ir jis pateikiamas merui.

4. Meras paveda savivaldybės administracijos direktoriui spręsti iniciatyvinės grupės įregistravimo klausimą. Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs iniciatyvinės grupės prašymą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas įregistruoja iniciatyvinę grupę ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jos įregistravimo išduoda vidaus reikalų ministro patvirtintos formos gyventojų parašų dėl reikalavimo paskelbti apklausą rinkimo lapus.

5. Gyventojų iniciatyvos paskelbti apklausą teisei įgyvendinti nustatomas vieno mėnesio laikotarpis. Jis skaičiuojamas nuo gyventojų parašų dėl reikalavimo paskelbti apklausą rinkimo lapų išdavimo dienos.

6. Jeigu per šio straipsnio 5 dalyje nustatytą terminą nesurenkamas reikiamas gyventojų parašų skaičius, savivaldybės administracijos direktorius tolesnį parašų rinkimą nutraukia.

7. Gyventojų reikalavimus dėl apklausos paskelbimo kaupia iniciatyvinė grupė. Per šio straipsnio 5 dalyje nustatytą terminą surinkusi reikiamą gyventojų parašų dėl reikalavimo paskelbti apklausą skaičių, iniciatyvinė grupė surašo parašų rinkimo baigiamąjį aktą ir jį kartu su gyventojų reikalavimais perduoda savivaldybės administracijos direktoriui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

50 straipsnis. Sprendimo paskelbti apklausą priėmimas

1. Jeigu per šio įstatymo 49 straipsnio 5 dalyje nustatytą terminą yra surinktas reikiamas parašų dėl reikalavimo skelbti apklausą skaičius ir nenustatyta parašų rinkimo pažeidimų (gyventojų parašų klastojimo atvejų ar savanoriškumo principo pažeidimų), savivaldybės taryba privalo priimti sprendimą paskelbti apklausą.

2. Savivaldybės taryba ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo parašų rinkimo baigiamojo akto ir gyventojų reikalavimų pateikimo savivaldybės administracijos direktoriui dienos priima sprendimą paskelbti apklausą.

3. Sprendime paskelbti apklausą turi būti nustatyta: apklausai teikiamo (-ų) klausimo (-ų) tekstas, apklausos teritorija, apklausos būdas, apklausos data ir vieta, taip pat apklausos komisijos sudėtis. Iniciatyvinė grupė turi teisę į apklausos komisiją deleguoti savo atstovą.

4. Savivaldybės tarybos sprendimas paskelbti apklausą turi būti paskelbtas per vietines (regiono) visuomenės informavimo priemones.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)

51 straipsnis. Apklausos agitacija

1. Apklausos agitacijos kampanijos pradžia yra gyventojų iniciatyvinės grupės įregistravimo savivaldybės administracijoje diena.

2. Apklausos agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus bei kitus teisės aktus.

3. Apklausos agitacijos kampanijoje negali dalyvauti apklausos komisijos nariai.

52 straipsnis. Apklausos organizavimas

Apklausą organizuoja meras savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

53 straipsnis. Apklausos rezultatų nustatymas ir paskelbimas

1. Apklausa laikoma įvykusia, jeigu savo nuomonę pateiktu (-ais) klausimu (-ais) pareiškė ne mažiau kaip 25 procentai apklausos teritorijos gyventojų, turinčių teisę dalyvauti apklausoje. Šis reikalavimas netaikomas atrankinei apklausai.

2. Apklausos rezultatus ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po apklausos pabaigos apklausos komisija pateikia merui ir paskelbia per vietines (regiono) visuomenės informavimo priemones.

54 straipsnis. Apklausiai teiktų klausimų sprendimas

Apklauso rezultatai turi būti svarstomi savivaldybės tarybos posėdyje savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka ir į juos gali būti atsižvelgiama priimant sprendimą dėl apklausai teikto (-ų) klausimo (-ų).

55 straipsnis. Apklausos organizavimo išlaidos

Apklauso organizavimo išlaidos apmokamos iš savivaldybės biudžeto.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-835](#), 95.04.04, Žin., 1995, Nr. 30-683 (95.04.07)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1033](#), 95.07.05, Žin., 1995, Nr. 59-1486 (95.07.19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAPILDYMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1041](#), 95.09.14, Žin., 1995, Nr. 79-1820 (95.09.27)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAPILDYMO

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1227](#), 96.03.14, Žin., 1996, Nr. 33-804 (96.04.12)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1262](#), 96.03.28, Žin., 1996, Nr. 35-869 (96.04.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1330](#), 96.05.07, Žin., 1996, Nr.50-1196 (96.05.29)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15, 18 IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1997 metų sausio 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-95](#), 97.01.23, Žin., 1997, Nr.11-206 (97.02.05)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 12, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-123](#), 97.02.25, Žin., 1997, Nr.20-446 (97.03.07)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 17, 18, 19, 26, 28 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO BEI 30 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-233](#), 97.06.03, Žin., 1997, Nr.53-1228 (97.06.11)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-299](#), 97.06.24, Žin., 1997, Nr.62-1465 (97.07.01)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-497](#), 97.11.06, Žin., 1997, Nr.106-2669 (97.11.21)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-731](#), 98.05.14, Žin., 1998, Nr.51-1393 (98.06.03)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7, 15, 28 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-929](#), 98.11.17, Žin., 1998, Nr.105-2900 (98.12.02)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-937](#), 98.11.24, Žin., 1998, Nr.108-2955 (98.12.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 13, 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-2018](#), 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 91-2832 (2000 10 27)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 20 IR 31 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 1 ir 3 straipsniai galioja iki Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo įsigaliojimo, t. y. iki 2003 m. sausio 1 d.

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-482](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2515 (2001-08-17)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, Žin., 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11, 15, 17, 21, 27, 28, 29, 30, 36, 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-585](#), 2001-11-08, Žin., 2001, Nr. 99-3519 (2001-11-28)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. sausio 1 d.

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, Žin., 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 17, 19, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO
ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

Pakeitimai:

1)

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-823](#), 2002-03-28, Žin., 2002, Nr. 33-1256 (2002-03-30)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 17, 19, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO
ĮSTATYMO 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, Žin., 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 17, 19 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-963](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2765 (2002-07-03)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 14, 18, 20, 25, 36, 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas, išskyrus 6 straipsnį, įsigalioja nuo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo
įstatymo įsigaliojimo dienos.

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1095](#), 2002-09-24, Žin., 2002, Nr. 96-4171 (2002-10-04)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7, 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1137](#), 2002-10-15, Žin., 2002, Nr. 103-4605 (2002-10-30)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO
TRYLIKTUOJU SKIRSNIU ĮSTATYMAS

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1172](#), 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4976 (2002-11-22)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17, 26, 30 IR 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1283](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 127-5749 (2002-12-31)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1313](#), 2003-01-23, Žin., 2003, Nr. 12-439 (2003-01-31)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 31 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1327](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-704 (2003-02-19)
VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 28, 29, 30, 31, 33, 49, 50 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 19 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. vasario 25 d.

Įsigaliojus šiam Įstatymui, visus savivaldybės valdybai bei merui kitų įstatymų priskirtus vykdomuosius įgaliojimus iki tų įstatymų pakeitimo įgyvendina savivaldybės administracijos direktorius.

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1354](#), 2003-03-04, Žin., 2003, Nr. 28-1124 (2003-03-21)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 14, 15, 17, 20, 24, 26, 29, 31, 40 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1449](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1694 (2003-04-24)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. 89-2741) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. 37-1341), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1514](#), 2003-04-17, Žin., 2003, Nr. 42-1918 (2003-05-01)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1568](#), 2003-05-20, Žin., 2003, Nr. 54-2371 (2003-06-04)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1693](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 73-3357 (2003-07-23)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 4, 14, 15, 16, 17, 20, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 36, 38, 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 29(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1764](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4636 (2003-11-05)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3, 4, 15, 17, 20, 21, 29, 31, 37, 38 STRAIPSNIŲ IR ŠEŠTOJO SKIRSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šio Įstatymo 1, 3, 4, 6, 7 ir 10 straipsniai įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

Iki šio Įstatymo įsigaliojimo paskirtų savivaldybių kontrolierių jiems nustatyta kadencijos trukmė įsigaliojus šiam Įstatymui iš naujo nenustatoma.

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1838](#), 2003-11-20, Žin., 2003, Nr. 115-5193 (2003-12-10)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1927](#), 2003-12-18, Žin., 2004, Nr. 4-33 (2004-01-07)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11, 12, 14, 20, 25, 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 19-828 (2003-02-25)

DĒL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO 3 DALIES (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 3 STRAIPSNIO 4 DALIES (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 5 STRAIPSNIO 1 DALIES 2 PUNKTO (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 18 STRAIPSNIO 1 DALIES (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 19 STRAIPSNIO 1 DALIES 2, 3, 4, 8, 15 PUNKTŲ (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), 21 STRAIPSNIO 1 DALIES 1, 5, 7, 9, 12, 15, 16, 17, 18 PUNKTŲ (2000 M. SPALIO 12 D. REDAKCIJA), ŠIOS DALIES 6 PUNKTO (2000 M. SPALIO 12 D. IR 2001 M. RUGSĖJO 25 D. REDAKCIJOS) IR ŠIOS DALIES 14 PUNKTO (2000 M. SPALIO 12 D. IR 2001 M. LAPKRIČIO 8 D. REDAKCIJOS), TAIP PAT DĒL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 119 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO TAIKYMO TVARKOS KONSTITUCINIO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 119 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO TAIKYMO TVARKOS KONSTITUCINIO ĮSTATYMO ĮRAŠYMO Į KONSTITUCINIŲ ĮSTATYMŲ SĄRAŠĄ ĮSTATYMO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušra Bodin (2004-01-07)
aubodi@lrs.lt